

MOLL, SEIDLITZ PORO

MOLL A. védjegye

Külföldre juttatás- és kivitel- engedélyvel a párisi világtállal- pényével a párisi világtállal- írásban 1855-ik évről.

A katolyk az itt látható és hivatalos san leltárvedjegyek- kol vannak ellátva.

Központi szállítási rakhely a „gölyához“ czimzett gyógyszer-tár Bécsben.

ÓVÁS. Azt tapasztalván, miszerint a Seidlitz-porok oly használati utasítványokkal adatnak el, melyek saját utasítványaimmal szóról szóra azonosak és saját nevem aláírásával vannak hamisítva, s így kullakakra nézve gyártmányaimmal könnyen összetéveszthetők. — minél fogva azon észrevétellel ezen hamisítványok megvételeitől: hogy az általam készített Seidlitzporok minden egyes-akatulái, valamint az adagok papírjai hivatalosan leféltékenyített védmarkkal vannak ellátva.

Ára egy bepecsételt eredeti katulyának 1 ft. 25 kr. Használati utasítás minden nyelven.

E porok, rendkívül s a legkülönbözőbb esetekben bebizonyult gyógyhatásuk által minden eddig ismert házi-szerek között tagadhatalanul az első helyet foglalják el; — mint azt sok ezer, a nagy császari birodalom minden részeiből került s kezeinknél levő hírlapok a legrejtetesebben tanúsítják, hogy a porok rögzött szorulásokkal, emésztetlenséggel és gyomorhervél; továbbá: görcsök, vese- és ideg-bajokban, szívdobogással, idegesség okozta főfajással, vértörlésével, szesz fogfajda- lommal, végül hysteriára, bukóra és huzamos hanyasra hajlammal stb. a legjobb sikerrel alkalmaztattak, s a legelső gyógyhatást eredményezték. — Az ez ért-lemben igen is kiterjedt levelezés számos bizonyítványt tartalmaz oly beteg részéről, kik, miután nálok minden, gyakran allopaticus és hydropathicus gyógy mód eredménytelenül kimerítették, ez egyszerű házi-szerhez folyamodtak, és ebben rongált egészségöknek helyreállítására oly soká eredménytelenül keresett gyógyszerrel meglek. — Ez elismerő- iratok szerzői között a társadalomnak csaknem minden osztályai, u. m. munkások, tanítók, kereskedők, iparosok, művészek, mező gazdák, tanítók és hírlapírók, s orvosok, valamint mindkét nemből oly „gyének is képviseltek, kiknek ezelőtt még a leghírhedtebb gyógyforrások sem okoztak legkisebb könnyebbülést, és kiknek egészségök csupán csak a Seidlitz- poroknak rendszer használati által állított helyre.

A főraktár létezik:

PESTEN } **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerész urnál, király-utca 7-ik szám alatt.
STEINBACH JÓZSEF ur kereskedésében, gránátos-utczában.

Ezen czégek alatt szintén megrendelhető:

a norvégiai Bergen városból való valódi Dorsch-májhalzsírolaj is.

Ára egy nagyobb üvegnek 1 ft. 80 kr., egy kisebbnek 1 ft. a. é.

Az üvegek el vannak látva védmarkokkal és kimerítő használati utasítással. — Ez az egyetlen faj, mely minden töltés előtt vegytanilag megvizsgáltatik és czinkupakkal elzárt üvegekben küldetik el. — Ezen legtisztább és leghatályosb májhalzsír-faj a Dorsch-halnak legrendesebb egybegyűjtése és kiválogatása által van meggyerve, és egyáltalában semmi vegytani kezelés alá nem vonott, hanem a bepecsételt üvegekben levő folyadék egészen épen és azon állapotban van, miként az közvetlenül a természet által nyújtott. E valódi Dorsch-májhalzsír-olaj Európának minden orvosi tekintélye által mint legjelebb gyógyszer a mell- és tüdő-bajokban, scrophulus és rachitis, köszvény és esz. idült bőrkórták, szemgyulladás, ideg- és több más bajokban alkalmaztattik.

792 (36-50)

MOLL A., gyógyszerész Bécsben, „zum Storch“, Tuchlauben.

MARSHALL FIAI és TÁRSUK GAINSBOROUGHBAN
(Angolhon),

PEST: BECS: PEST:
Heksch Sándor F., Biedermann és Overhoff, Horváth Ferencz,

2 sasutca 12. sz. a. magyarhoni főügynökség, főügynökség a cs. k. tartományokra nézve, váci-utca 5 dik szám alatti házban,

ajánlják dusan felszerelt raktárakat kitünő és érmet nyert

GŐZMOZDONY-CSEPLŐGÉPEK, LISZT- ÉS FÜRÉSZMALKOK,
s egyéb gazdasági gépekben a legjutányosb árákon. 1062 (9-12)

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentesen.

Neuschlosz J. fia
Pesten, felduna-sor 52., 53. sz., királyi kizárólagos szabadalmazott

gépkoczkatalaj-gyárának főraktára

létezik

SIEBURGER GYÖRGY
papírkárpit-táraban, a lánchidnak átellenében Pesten,

a hol mintatáblák megtekinthetők, valamint rajzok és árjegyzékek kívánatra kiszolgáltatnak. Ezen főraktárban koczkatalajok és az oly igen kedvelt amerikai padozatok nagy mennyiségben és bőséges választékban kaphatók, melyeknek szilárd és tökéletes száraz fából készített kitünő minőségeért a gyár tulajdonosai

két evi jótallast 1094 (8-12)

nyújtanak. — A főraktár a megbízásoknak legpontosabba szabott gyári-árak szerint felel meg, a koczkatalajok lerakását átállalja, s pedig mind Pesten, mind a vidéken az árjegyzékben közölsébről érintett feltételek alatt.

Heckenast Gusztáv könyvkiadó-hivatalában megjelent s minden híteles könyvtárban, Pesten: **Kilian György** könyvkereskedésében, Budán: **Nagel és Wischan** uraknál kaphatók:

Bibliai történet.
Izraelita iskolák számára.
Irtta **LÖW LIPÓT.** főrabbi.
Magyarra áttette **LÖW TÓBIAS.**
8-rét. (224 lap.) Borítékba fűzve 60 kr.

HITTAN.
Az izraelita népiskolák alsóbb osztályai számára.
Irtta **Ziltz Mór,** megvizsgált rabbi, s hítes, nyilvános vallás tanár az izr. főiskolákban Pesten.
8-rét. (60 lap.) Második magyar kiadás. Borítékba fűzve 30 kr.

HITTAN.
Az izraelita népiskolák felsőbb osztályai számára.
Irtta **Ziltz Mór.** Második magyar-német kiadás. 8-rét. (185 lap.) (2-3)
Borítékba fűzve 70 krajczár.

Közállományi meghatalmazás alapján

ügyvédi irodám
r. h. 24-én megnyitottam Déván, barát- tér 506-ik sz. a., mit is a t. or. közönségnek szolgálatságaimat ajánlván, ezennel köz- hírré teszek. — Déva, 1865. május 31-én.
Lehmann Róbert, 1159 (2-3) orsz. hítes ügyvéd.

Régi pénzeket
és mindennemű régiséget, drágakövet, gyöngyöt, színeskővet, aranyat, ezüst-öt, asványokat vesz és cserél a legmagasb- áron 1016 (10-0)

Régiségek és természetiek irodája.
Dorottya-utca 11-ik sz. a. Pesten, a Lloydnak átellenében,
hol egy nagy választékú raktár mindennemű régiségek, régi pénzek, gombok, óvek és mentekötből a legelőbb drág, egy- szintén egy nagy raktár asványok, lep- kék, bogarak, madárbrók, tojások, üvegszemek is található.

KÁNYA JÓZSEF
(előbb Böhm és Kánya)
Pesten, József-tér 10-ik sz. a., ajánlja

minden évszakra
dusan ellátott:

legujabb bel- és külföldi **női-divatáru raktárát.**
793 (80-0)

Mindennemű takarópapiros (Makulatur)
kapható Pesten, egyetem-utca 4-ik sz

Pest, június 25-én 1865.

Előfizetési feltételek 1865-dik évre: a Vasárnapi Újság és Politikai Újdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft. — Csupán Vasárnapi Újság: Egész évre 6 ft. Félévre 3 ft. — Csupán Politikai Újdonságok: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Újság és Politikai Újdonságokk illetőleg, 1863. november 1-től kezdve: Egy, négyezer haszobott petit sor ára, vagy annak helye egyezri iktatásnál 10 krba; háromsor- vagy többesori iktatásnál 7 krba számítottak. — Külföldre nézve kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket előfog. Hamburg és Altonában: Haasenstein és Vogler. — M. Frankfurtban: Otto Mollien és Jaeger könyvkereskedés; Bécsben: Oppelk Alajos. — és Pesten: a kertész-gazdászati ügynökség is. József-tér, 14. sz. a. Bélyeg-díj, külön minden iktatás után 30 ujkr.

A pesti Lloyd-társulat.

A férfi, kinek arczképét jelen számunk- ka olvasóinknak bemutatjuk, főtítkári s felelős szerkesztői minőségénél fogva, szoros kapcsolatban áll a pesti Lloyd-társulattal, mely hazánk kereskedelmi ipar s gazdasági terén elvitázhatlan érdemeket szerzett. Mind- kettőt rövid vázlatban együtt akarjuk fel- tüntetni e minden hazai mozzanatot figye- lemme kísérelő lapok hasábjain.

Weiskircher Károly 1821. decz 11-én Segesvárott Erdélyben jómódu szász család- ból született. Gimnáziumi tanulmányait szülőföldén, a jogtudományokat 1841-től 43-ig a kolozsvári ref. kolle- giumban hallgatá, melynek befe- jezte után, az akkori szabály szerint, Maros-Vásárhelyt mint kir. táblai irnok folytatta jogi pályáját, honét 1846-ban Se gesvárott tisz. tanácsirnokká eskettetett fel. Ez években az unió eszméje már nagyban fog- lalkodtatta Erdély értelmiségé- nek legnagyobb részét s W. K. volt egyik kitünőbbje a szász nemzet ama szikkleblüségétől ment ifjainak, kik szívvel lé- lekkel csüggvén emez eszmén, azt övéik körében buzgalommal igyekeztek terjeszteni.

W. K. 1846. april végén Pestre jött, hol egy, amaz idők- ben nagy befolyású férfiú párt- fogása folytán a „magyar ke- reskedelmi társulatnál“ nyert alkalmazást, mely új pályája előbbi jogi pályájától elütő le- vén, itt feszített szorgalommal iparkodott magának kereskedel- mi, nemzetgazdasági s nyelvís- mereteket szerezni. — A „ma- gyar kereskedelmi társulat“ 1852-ben feloszlataván, — a ke- vés idővel az előtt Kern Jakab indítványa s fáradozásai nyom- án keletkezett „pesti Lloyd“ társulatnál vállalt, az előbbihez mérve szerényebb bár, de a társulat életrevaló- ságánál fogva szép jövőt ígérő állomást. — Ez idő óta tevékeny résztvett mind a Lloyd-társulat szervezésében, mind az ez által alapított „gabonacsarnok“ létrehozá- sában, mely utóbbinak szükségességéről s

jelen üdvös hatásáról senki sem kételkedik, a ki tudja, hogy az előtt a nagy forgalom da- czára fővárosi gabona-kereskedésünkben semmi szabályzó rend, s kellő biztosítékot s tájékozást nyújtó intézkedés nem létezett, s az üzlet-kötések kávéházak-szerte s utca- sarkokon történtek.

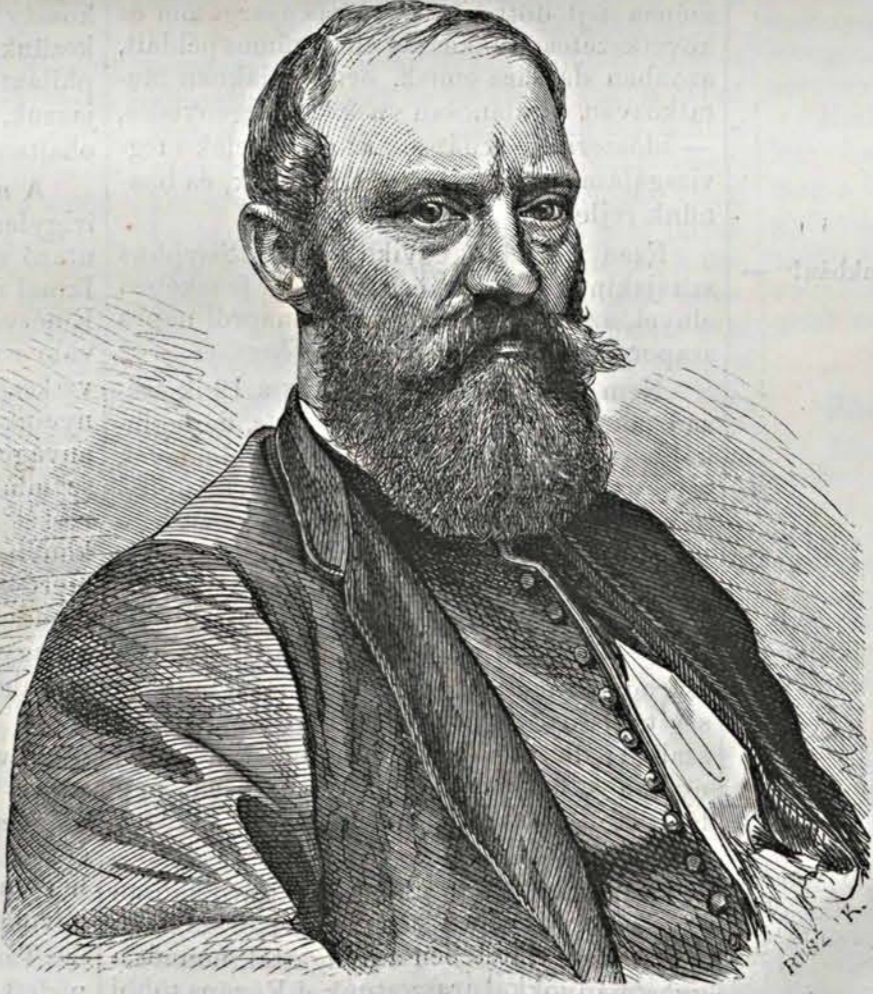
„A Lloyd-társulat“ tehát gabonacsarnok- kában összpontosította s szabályozta a gabo- nauizletet s ez által a kereskedés rendezésére nemcsak a fővárosban, hanem az egész or- szághban hathatós befolyást gyakorolt.

Az alapszabályok értelmében a „Lloyd- is volt csatolva. E nem csekély szakavatott- ságot, tapintatot s munkaerőt igénylő állo- másra a társulat Weiskirchert választotta meg. Ez időben még a társulatnak vagyona nem volt, s a hírlapbiztosítékot ugy kelle a tagoktól kölcsönképen megszerezni, mi egy hírlap vállalat kétséges voltánál fogva nagy részben a főtítkár ernyedetlen fára- dozásainak sikerült.

A lap (Pester Lloyd) megalakulása után a társulat, a politikai rovatnak a felelős szerkesztő szabályozott befolyása melletti ve- zetésére derék német publicistának, dr. Weiss Jánost*) nyerte meg, mig W. K.-nak a kereskedelmi s közgazdasági rész jutott, mig évek folytán a társaság összes szellemi, ugy mint anyagi ügyei- nek vezetése, a Lloyd-társulat által évenként kiadatni szokott kereskedelmi és iparczimtár szerkesztése stb. idejét anyira igénybe vevé, hogy most a lap hasábjain ritkábban találkozzunk tollával és csaknem kizárólagosan a lap feletti felügyelet és felelősséget kezeli.

W. K. mint magán ember egyike azon embereknek, kik- hez örömet csatlakozunk, s családi körét is a magyar vendégszeretet, nyájasság s magya- ros szellem lengi át.

A „Lloyd“ társulatról, mely anyagi viszonyaink, iparunk, gaz- daszatunk s bel- és külföldi ke- reskedésünk előmozdítására oly jelentékeny tényezővé fejlődött, meg kell még jegyeznünk, mi- kép ez nem feledkezett meg ar- ró, hogy kiválóan hazai társu- lat, s már jelentékeny összegek- kel járult hazai czélok előmoz- dítására, a mennyiben létezése óta több mint 40,000 ftot szent- elt különféle czélokra, mint ezt évkönyvei kimutatják. Tetemes áldozatába kerül a gabonacsarnok fenntartása s az ujon- nan alakított áru- és érték-börze anyagi

WEISKIRCHER KÁROLY.

*) Fenntartjuk magunknak a férfit is, a „Pester Lloyd“ tulajdonképeni szerkesztőjét, kinek cikkével az- pontunk találkozik az olvasóközönség, bemutatni, s ez alkalommal a „Pester Lloyd“ hírlapról is bővebben szó- lani.

támogatása is, mely utóbbi intézmény jelen napjainkban már egy szolván létezéséért legnagyobb részben szintén a Lloyd-társulatnak köszönhetjük.

A pesti Lloyd-társulat a kereskedelmi testület házában tartja szállását. Ez is egyike Pest csinosabb épületeinek s főhomlokzatával a lánczhídter egyik oldalát képezi, átellenében a m. akadémiai palotának. 1848 előtt s még utána is néhány évig itt tartotta szállását a nemzeti kaszinó. A szállás legnevezetesebb része a szép nagy terem, mely táncszínházakra, hangversenyekre, közlakomákra stb. igen gyakran vétetett igénybe. Sőt 1861-ben itt tartotta üléseit a magyar felsőház is.

Ezen épület rajzát közli alább egyik képünk.

Bánkban.

Ballada.

„Sötét felhő kerekedik
A magyar hazára...
Éndre király a szent földet,
Hejh nem jó hogy járja!

Gertrud asszony, kevély asszony,
Idegen is hozzá...
A németet mind egy szálig
A nyakunkra hozná!

Fényben uszók, kéjben uszók
Özvegy palotája...
Jaj, hogy a királyi fénynek
Oly sötét az árnya!

Künn foly a nép drága vére,
Benn pusztul az ország...
Éndre király, nem pirul-e
Érte tisztos arczád?

Gertrud asszony, jaj beh olcsó
E hazánk zsejre...
Hogy nem bánod, Berthold, Ekbert
Ha cseppig kiszívja!...

Szegény hazánk, édes hazánk
Nem sokára váz lesz!...
S szől Peturbán, szől Simonbán:
„Nem lehet tovább ez!”

Magyar urak, pártos urak
Gyülekeznek, forrnak...
„Bukni kell a — veszni kell a
Vérszópó bitornak!”

„Jobb lesz Béla!” — „Jobb lesz Bánkban!” —
S hallja ezt a nádor:
„Szent a trón, — illetni szentjét
Vajh, ki volna bátor?...”

Nem magyar az, áruló az!
Én mondom ezt nektek, —
Magyarország helytartója,
Kit királyiá tesztek!”

Lankák a vér, csügged a szív,
Száll beléje kétség...
Széledoz a — oszladoz a
Lázadozó népség, —

„Nádorispán, meg ne bánjad
Ezt a nagy hűséget! —
Nádorispán, hajh, ne érjen
Érte bánat téged!...”

Meg ne lásd te, meg ne nézd te
A pohárt, a melybe
Gertrud asszony a szerelem
Italát keverte...

Meg ne lásd te azt a nagy pirt
Szép Melinda arczán, —
Melyet reá a szerelem —
Vagy a mámor — csalt tán?...
S meg ne lásd ott azt a csókot,
A mit Ekbert ejte,
S feleséged égvé arcát
Két kezébe rejtve!”

Jaj mi haszna? — Szép Melinda
Szörnyet halna inkább,
Mint a Bántól rejtgesse
A gyalázat titkát. —

És mi haszna? — Ekbert urnak
Vesztesége volna,
Ha a világ nem beszélne
Ily kalandot róla!...

„Nádorispán, mi bajod van?
Beh iszonyon nézél!...
Királynéhoz miért rohansz
Fegyverkezett kézzel? —

Szent a trón, feledted-e tán? —
„Szentebb a becsület! —
Jaj, hogy a kik elrabolták
Hazám trónján ülnek!” —

... S szép királyné drága vére
Festi kardja élit...
S fut az Ekbert, — meg sem áll a
Német határszélig.

Ilyés Bálint.

Takarékosság, azután vagyonsodás.

Egyike a legszomorubb jelenségeknek a mai időben azon tapasztalás, hogy a nemzeti vagyon napról napra aggasztólag csökken. Ezen vagyon pedig hazánk határain belül leginkább földbirtokból áll; s ennek birtoklái alapja másfél tized óta annyira meg lön rendítve, hogy sok nemes és nemességét jeles földbirtokkal érvényesíteni képesített család, büszke család címerénél egyebet az idők viszontagságaiban megóvni nem tudott. A mint egy részről ennek kulcsát az 1848-diki válság következményeiben, — a vállainkat lesújtással fenyegető adórendszert, a robot megszüntetésében, az ezzel járó költséges és rögtöni birtokberuházásokban, s egyéb, magunkon kívül fekvő okokban kell keresnünk, — úgy, őszintén megvallva, ezeken kívül magunkban fekvő, nagy horderővel bíró, mintegy belső okok is idézték elő anyagi állapotunk szomorú voltát.

Tagadhatlan, hogy a megpróbáltatás ezen súlyos iskolájában sok irányban megküzdünk azon külső behatásokkal, melyek birtokainkra ellenségesen neheztek. Láttuk a szépen fejlődött képesség, vas szorgalom és következetes munkásság elégszám példáit, azonban dacára ennek, óriási alakban mutakozván általánosan a közelszegényedés, — időszerűtinek látszik azon körjel megvizsgálása, melyek belső eredetűek, és bennünk rejlenek.

Ezen körjelek egyike, mely Sisyphus szitájaként ezeket és ezeket fenekében elnyel, az oktanak pazarlás; a napról napra szaporodó csel- és végnélküli fényűzés.

Nem tagadható ugyan, hogy a 19-ik század második felében Európaszerte, de leginkább nyugaton, az anyagi követelmények oly annyira emelkedtek, miszerint Ó-Angliának minden füstös gyár is alig képes azokat kielégíteni, és hogy a fényűzés ételben, italban, ruházatban és életmódunkban parancsoló világdivattá, hogy úgy szólják, világszellemé tolt fel magát, melynek zsarnokparancsait, mint a modern műveltség tagjainak egyáltalában ignorálnunk nem szabad; de szemügyre veendő mégis, mennyiben adhatjuk oda magunkat ezen, úgy látszik, ellentétlást nem tűrő áradatnak, t. i. a fényűzésnek.

Nekünk, mint csaknem kizárólagosan produktív és épen nem gyári országnak, fényűzés tekintetében a nyugattal, honnét a gyártmányokkal áraszattunk el, Európa többi produktív országaival, versenyezni nem lehet, — és az e tekintetbeni majmolás káros következményei el nem maradhatnak. — Anglia, Franciaország, Németország, Belgium, Hollandia, Olaszország és Sveicz lettek az új kor gyártmányainak egyszerű telepítőményei, melyekkel korltove járnak a belterjes földmívelés- okozta magasabb földtöke-kamatok. Gyári-ipar és a legemelked-

tebb földmívelés, melyhez harmadik tényezőül jön még a világereszkedés, előmozdítatva a tengerek közelsége és a roppant vasuti hálózatok által, — ezen országokat tették a tőkék uraivá. — A Cityben, a Boulevardokon, Holland és Belgium fővárosában indokolt még az ezer egy éjszakai fény is, míg minálunk, tekintvén szomorú viszonyainkat, satyrává és paródiává törped.

Keleti fajunk történeti öröksége a fényt, a pompát kedveli. Már nemzeti ruhánk oly jellegű, hogy a fényt nem nélkülözheti, — a mennyiben azonban Európaszerte kedvelt szabása nemzeti önértékünket emeli, annyiban képes erszényeinket is megalapítani.

Tanujele ennek az 1861-ik év, mely, a mennyiben magasztos honfium emlékekkel van összekötve, annyiban tagadhatatlan, hogy sok családapának anyagi állapotában, kivált ha a divatnak hódoló neje és leányai voltak, az említett évi karnevál keserű emléket hagyott hátra. — Nem akarnám ezzel azt érteni, hogy nemzeti szabású ruháinkat tegyük félre, és a tagadhatatlanul kevesebb költséggel járó francia viseletnek esküd-jünk fel, — de távoztassuk el a felesleges kiadásokat igénylő pipert, és vezessen bennünket a nemes egyszerűség.

A magyar vendégszeretet még minden, honunkban megfordult külföldi utazó megénekelte, kivált azon korban, midőn a magyar nemes, mint Európa legszabadabb embere, önértékkel, dagadó mellet méltán elmondhatta, hogy: „Extra Hungariam non est vita.”

Ezen arkádiai korszak ámbár egyszerűt megszűnt, s a sok anyagi és erkölcsi veszte- ségek következtében hangulatunk is általában komolyabb lön, — de sok részben hasonlít még a magyar földbirtokos ma is az evangyelmű házi-gazdához, ki kiáll a kapuba, és mint a magánynak esküdt ellensége, vendégeket gyűjt asztala köré. Hogy a takarékosság arany szabályairól azután megfelle- kezünk, a barna zenészeknek, nem tudom minő filantropikus érzetből, fáradságát úgy di- jazzuk, hogy tán a leghíresebb virtuóz se oajajta többet, magától értetődik.

A magyar gastronomia Európában nem irigylendő híre kapott, és bármely külföldi utazó visszavágyik konyhánk után, valamint Izrael népei az egyiptomi husosfazekak után. Elnézve zsiros konyhánknak egészséginkre való rossz behatásától, sőt erkölcsi rossz következményeitől is, bár honi nyers termé- nyeink szolgáltatasság oda nagyobb részét az anyagoknak, — az év végén kifizetendő bolti számlák kiegyenlítése jövedelmünk nagy részét nyeli el. — Való, hogy a francia konyha a miénknél még sokkal drágább, mert sokkal raffináltabb, — de mint fent mondtam, nem majmolhatjuk e részben is a nagy nemzeteket, kiknél a világ tőkái vannak forgalomban.

A tulságosan gyakorlatba hozott magyar vendégszeretetre és annak élvezeteire nézve azt kell megjegyezni, hogy tegyük már egyszer félre azon inkább a tábóri életbe illő, mértékletlen dinom-dánomokat; legyenek ezek mint egy lovagi kor emlékei eltemetve, — jelenünk mást igényel.

Tanuljunk takarékosságot a kizent te- lepedett idegenektől és Izrael fiaitól, kik a garast annyira gyümölcsözővé tudják tenni, hogy, valamint minden napoleoni francia katonának tölteny-táskájában a marsalbot volt, úgy a házaló zsidógyerek batyujában gyakran egy millió alapja van elrejtve.

Ritter Ágost.

Üti jegyzetek

a Lajta határfolyó vidékéről.

Lajta-Sz-Miklós helység mellett, hol a Lajta vize Ausztria s Magyarország között fel Bruckig határfolyóul szolgál, lefelé dél-nyugati irányban magas fenyves hegységek terülnek el, melyek láncolata egész Vasme- gyébe benyulik s Ausztriát Magyarországtól elválasztja. Valamint a magyarországi, úgy a tulsó ausztriai részen számos régi vár áll e vidéken maig is, melyek fenn- hirdetik, hogy a tájér és ausztriai határgró- fok nem egyszer jöttek véres összefütközésbe a szomszédokkal az „enyim és tied“ feletti jogkérdés miatt.

E határszéli szép hegyes vidék vadregé- nyes tájépekkel kinálkozó egyes pontjait s annak régi várait megtekintendő, május ele- jén utra keltem, s a látott nevezetesebb helyekről némi adatokat jegyeztem fel, melyek talán nem lesznek egészen érdektelenek az olvasók előtt.

Az első helység volt Hatzelsdorf. A Lajta tulsó partján ez az első kis falu Ausztriában, mely Szent-Miklóstól nyugatra kies vidéken fekszik. A falun innen balra, a fel- felé vonuló hegyek tövében magánosan áll egy ódonserű kolostor s ahhoz épített tem- plom, hol 1857-től fogva a Liguori sz. Al- fonzról nevezett missioi gyülekezet (Congre- gatio) néhány tagja él. Ezen kolostorban rége- nte sz. ferenczrendű szerzetesek laktak, kiket 1783-ban II-dik József császár törölt el; a midőn a templom plébániái szentegyhá- zává lön, a zárdát pedig a kormány elár- verezte, s legelőször is az evang. hitvallá- suak vették meg, kik azt több ideig theo- lo- giai tanintézetül használták. — A kolostor kertjében még jelenleg is használatban van egy régi kut, melyet jó vize miatt egykoron a vadászatot kedvelő Károly német császár arra jártában sokszor megkeresett.

Frohsdorf. Hatzelsdorftól háromnegyed órajárás. E csinos faluba az ut egy hosszas hegy alatt vonul el, hol balra Eichbigel nevű régi lovagvár tűnik szemünkbe, de jelenleg már magtáru használatja frohsdorfi birtokosa, ki nem más, mint Bourbon Henrik (e néven V-ik) Franciaország exkirálya, másként Chambord gróf. Gyönyörű kastélya s angol- kertje van itt a családalan királyi párnak, kikről épen nem mondhatni, hogy visszavonulva élnek, mert a külföldi nagyuri látogatók nem egyszer zsigobogó élénkséget idéznek elő e kastély termeiben. — A kas- télyban levő kis kápolna valódi királyi fény- nyel van berendezve. Oly kitűnő pompával, csinnal és díszszel van itt minden kiállítva, hogy a ki e hajlékba lép, a vallásos ihletől meghatva, önkénytelen magába száll.

Az isteni tisztelet végzésére két abbé lakik a kastélyban, hol az egyedül uralkodó nyelv, természetesen a francia; azonban minden vasárnap délután német nyelven is tartatik isteni szentélet egy katzelsdorfi ligu- rianus atya által, kiket e vidéken gróf Cham- bord buzgalma telepítettet le. Ugyancsak e nagy vallásosságú királyi pár hozta be Frohs- dorfra az iskolanénéket (számra 8-an van- nak) kiknek egy csinos zárdát építtetett, hova leánygyermek járnak iskolába, s benn a zárdában jelenleg 18 leány (közük kettő magyar) részül közvetlen nevelésben s oktatásban. Végre legujjabbban e vidék birto- kosa az ugynevezett „iskola-atyákat“ (Schul- brüder) vezet be Frohsdorfra, kik a figyer- mekek oktatását egy szép új épületben végzik.

Pitten. Frohsdorftól a szép erdős vidék mindinkább nyer regényességében. Pitten várát egy kiálló hegyormon, mely alatt az országot a hasonnevű kis városba vezet, — már messziről látjuk. E régi vár,

melyen még egy pár lakható épület áll, kedves kiránduló helye királyi urának, a frohsdorfi Bourbon Henriknek. Ott fenn a vár környezetében van a vadaskert, melyben leginkább szarvasok tanyáznak. Pitten váro- sában nevezetes a nagyszerű papírgyár, hol legkivált czukortakaró- s nyomdába való papiros készül; egy hét alatt körülbelül 600 mázsa. Pittenben innen az országot mellett egy kereszttel ellátott régi kőoszlop vonja magára figyelmünket. Az évszám a 11-ik századot mutatja.

Seebenstein. Pittentől egy rövid órajá- rásnyira, ezel ugyanegy vonalban fekszik Seebenstein vára, mely magas bércezlől néz le a tágas völgybe, hol hasonnevű falu terül el. E várat özv. Lichtenstein hercegnő bírja, kinek itt ritka szépségű parkja, s abban gyönyörű nyaralója van. — A várba vezető gyalogösvény sűrű fák között meredek vonalban kigyózik felfelé. Fenn a vár előd- vara már romban hever, de a belső vár erős épülete még jó karban áll. Egy rozant fahidra érvén, a belvárho vezető utat erős vasajtó tartja elzárva; de hosszas csemetés után elvélre letekint a vár gondviselője a kapu feletti szobából, s ha az utas semmi gyanus külsővel nem bír; néhány pillanat múlva egyet dördül sarkában a nehéz vas- ajtó s benn vagyunk a várban. A síri csend, mely e vár régi butorzatok termeiben uralkodik, megható; a lovagkor hősei a falak arczképeiről lövelik reánk komoly pillana- taikat. — Dürer s más jeles régi festőktől becses festvények vannak itt összegyűjtve. Zsigmond király arczképén — ki itt mint egy óz férfiú, fején három szögletű kalap- pal van levéve — következő góth betűkkel irt sorokat olvashatni: „Sigmundus Imperator et Rex Excell. Lad. Reg. Hung.“ A vár több terme a régebbi időkbeli fennmaradt roccoco butorzat- s izléssel van berendezve, mely még most is kényelmes lakást nyuj- tana; de a hercegnő csupán nyáron át, némely estebéje elköltése végett jö fel a vára. A termék padlózatát, továbbá az ala- csony s széles nyoszolyákat különös csinnal himzett szőnyegeket és takarók fedik; a kerek asztalokon sorban ott állnak még ma is ama nagy borkupák és serlegek, melyekből egy- kor a német lovagok ittak. A serlegek közül különösen a legnagyobbakat (két pint tartal- mut) akkor kellett az ifju leventének kiüri- tenie, midőn a német lovagok sorába felvé- tetett. Ezenkívül a lovagkor minden régi fegyverzete azon időből, hol még főleg a dárdá s lánssa játszott főszerepet — kép- velve van itt, s az utazó a folyosók falai- ra felszögeezett fegyverek, s páncélok közt haladva jut azon vívó-terembe, hol a lovagkor hadi jelvényei szép rendben egybe- állítva láthatók. Legutoljára a vár sirbolt- jába is levezetik az embert, hol a sötét üreg- ben nem minden borzadály nélkül három fehér csontváz alakját látjuk a fal mellé tá- masztva, s rólók az a monda: hogy ezek egykor mint gonosztevők itt elevenen befa- laztattak.

Seebenstein várán felül nem messze a he- gyek közt oly helyre érünk, hol az utat elő- lünk egyszerre egy széles meredek szikla- völgy zárja el; ezt a helyet Türkensturznak (török zuhanás) nevezik azon okból, mert egy izben a várból kirohanó őrség az ostromló törököket e mély üreg felé szorítá hol menthetlenül a mélységbe zuhantak.

Schwarzenbach. Seebensteintől vissza- felé vevém utamat s Offenbach falu keresz- tül roppant erdős hegyek közt lefelé tartva négy óra alatt Schwarzenbachra érkeztem, mely helység már csak 1/4 órányira esik Magyarország határától. E kies fekvésű he- gyek vidéken két régi vár áll romban. Az

egyik a falu tulsó oldalán egy félkörben húzódó hegy előrszén volt építve, mely- nek erős falai még mindig daczolnak az idő hatalmával. Lenn a völgyben egykor viz ve- vé körül a vár keleti- és déli oldalát, a mi az ostromlást annál nehezebb tette. A másik várrom közvetlen az ország szélén hajdan határvár (Gränzburg) volt, de ennek már csak alapjai láthatók.

Kabold (Kobersdorf). Schwarzenbachtól egy széles hegynyíláson keresztül Kabold felé messze belátunk Sopronmegyébe. Felső-Pé- terfalván át Kaboldig jó ut vezet mindenütt. E nagy kiterjedésű mezővárosban van azon kis vár, hol Kéri János a nála szállást ke- reső Zrinyi Pétert 1670-ben elfogatta. Az alacsony fekvésű vár, melyet hajdan viz vett körül, jelenleg is viseli még kapuja fölött a Kérik czimerét 1662-ki évfelirással — noha később a herceg Eszterházyaké lön, s ezek birják maig.

Lánssér. Ez volt kirándulásom utolsó, de szépségét tekintve e roppant fenyves er- dőkkel koszoruzott vidéknek, — egyszer- smind legérdekesebb pontja. E hajdan nagy- szerű vár pusztá falai rengeteg erdők közt meredeznek az ég felé s hanyatlásában is mintegy kihívólag adja értésünkre, hogy mi voltam én egykor, s mi vagyok most! A vár 1772-ben leégett, s azóta romban hever. Kapuja felett a Nádasdy grófok czimere van 1668-ki évszámával; jelenleg a hg. Esz- terházyaké. Kár, hogy a várbeli két fahid oly rozant állapotban van, hogy csak vak- merő életkockázattal közt juthatni rajtok keresztül. — A vár mögött egy még magasabb hegyen a kamalduli szerzetesek kolostorromjai hevernek. Ki a változo- tas hegyi tájépek szemlélését kedveli, e pontról mindenfelé megragadó kilátást él- vezhet. Látkörünk messze be Ausztriába, s a hienček néhány falván keresztül egész a községi hegyekig terjed. Ha a feltűnőleg csendes erdőben, hova még a madár sem jár, kisütjük fegyverünket: hosszantartó mennydörgésszerű moraj reszketanti meg a levegőt, mely a mély völgyeket befutva, bá- natosan hangzik el a messze távolban.

Mielőtt befejezném jegyzeteimet, aján- lom: hogy a ki könnyen teheti, látogassa meg a lánsséri várromokat, s ha nem tudna gyönyörködni a természet szépségein: leg- alább elmélkedhetik a rom fölött; mert bi- zonyára az is egy sirköve „hajdani nagy- ságunk nagy temetőjének.“

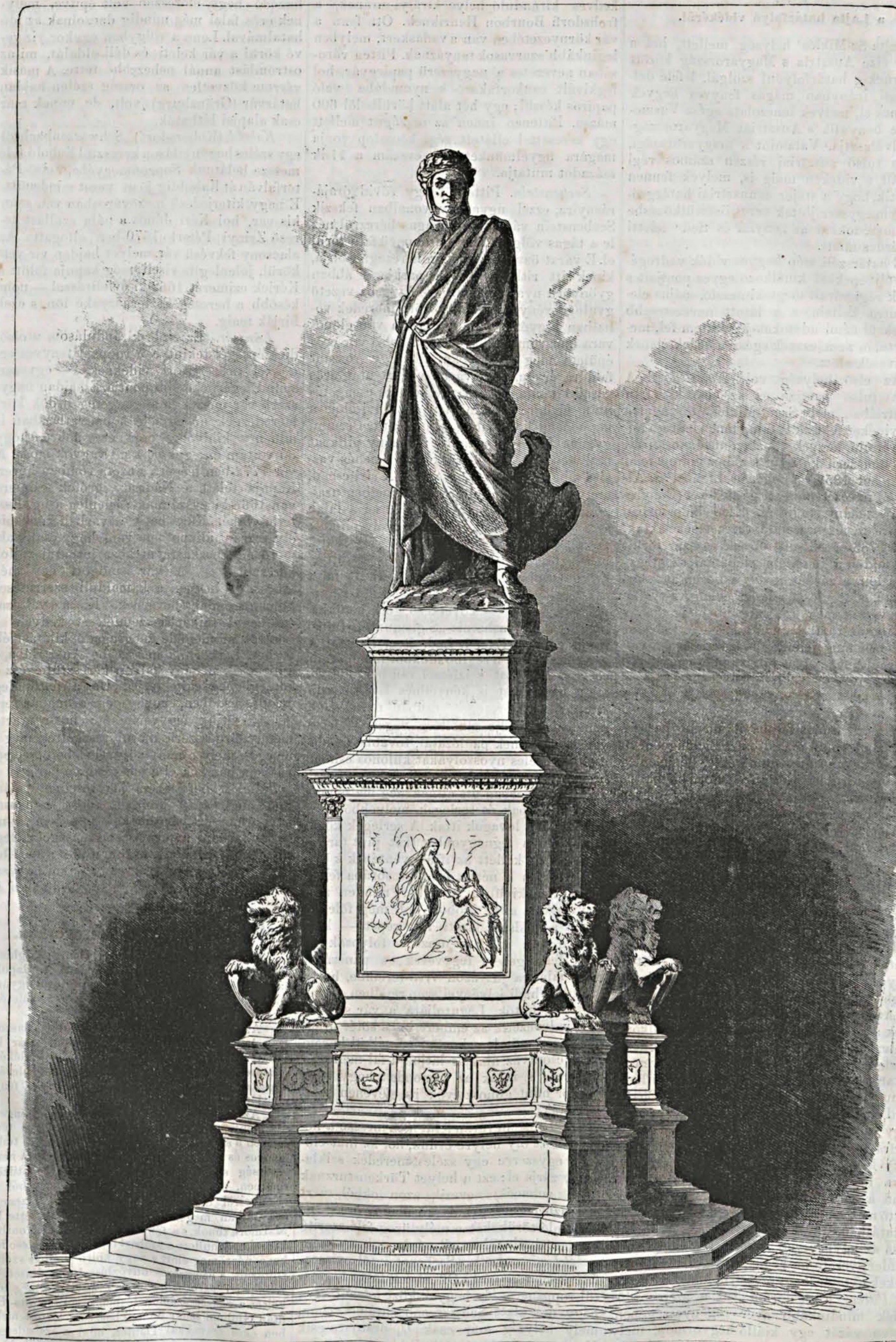
Kápolnai B.

Dante álló szobra Florenczben.

Olaszország nagy költője Dante Alighieri arczképét és életírását el a Santa Croce tért, azon nagyszerű ünnepély fölemelésével együtt, melyre akkor a nagy költő hatszáz éves születése alkalmából Florenczben készülték.

Az óta az ünnepély, melyet egész Olaszor- szág lelkes részvéte oly fényesé tett, már le- zajlott; de maradandó nyoma a költő emlékére Florenczben állított szobra, melynek leleplezése képezte tulajdonkép az ünnepély köz- és fény- pontját.

Az ünnepély napján, május 14-ikén, tenger- nyi néptömeg özönlötte el a Santa Croce tért, melyen a szobor áll. Városok, akademiák, tudomá- nyos és egyéb árszultok küldöttségei s a nem- zetország sorai állottak körül a szobrot kitűzött rendben, míg a körülfekvő házak ablakaiból és erkélyeiről díszlobogók lengedeztek. Tizenegy óra tájban megérkezett a király is, mellette La Marmora tbnok, s a fényes királyi kíséret. Pontban 11 órakor lehullott a szobort fedő lepel, s a csodál- kózó néptömeg előtt a nagy költő pompás szobra föltárult, s ezerszerecs üdvözléssel fogadtatt az Arnóparti városban, honnan egykor a még élő költőt a vakság száműzetésben távol tartotta. Ez- után Giuliani tanár ünnepi beszédet tartott, mely- ben ékes szavakkal Dantét, mint a szabadság s Olaszország egysége jelvényét tünteté föl. Majd egy kizárólag az alkalomra szerzett hymnus zen-

Dante álló szobra Florenczben. (Pazzi Henrik mintazata után.)

gett az erőteljes férfi kar, míg a zenekar hazafias dalokat harsogtatott, mi alatt a szobornak Florencz hatósága kezeibe és gondjaiba átadása hivatalosan megtörtént.

A Dante-émlék, mely a Santa Croce tér közepén emelkedik, Pazzi Henrik ravennai szobrász műve. A költő szobra magas állványon van, gondolkodó, komoly magatartással. Háttal áll a Santa Croce téren álló templomnak, hagyományos köpenyben, melyet baljával emel, míg jobbában iratot tart, „Divina commedia” fölirattal. A szobron különösen a fej kiválólag sikerült; a kifejezésteljes arczon a büszkeség és költő szelidesség összeolvadás a látható. A szobor maga 4 meter, s egy talapzaton áll, melyen Olaszország 32 nevezetesebb városának címerei foglalnak helyet. Négy oldalán négy oroszlán Dante különböző műveinek föliratát tartja, mint az „Uj élet” stb. Négy oldalon művészileg készített domborművek vannak, melyek a „Divina Commedia”-ból egyes jeleneteket ábrázolnak. A fölirat igen egyszerű s a következő:

„A DANTE ALIGHIERI
L'ITALIA. 1865.”
(Dante Alighierinak Olaszország. 1865.)

A talapzat hat meter magas s Sarto Lajos vésője által készült. Ez emlék a jelenkori szobrászat mesterműve.

Képek a hazai népeletből.

XLIX. Szegény legények a csárdában.

Vajjon e három melyik a sok közül?
Sobri, Beeskereki, Malatinszky, Viola, Róza? Valamennyien azok lehetnek s talán egyikük

sem. Ha nem arcképek is, de mindenesetre fajképek. Valóságos betyárok, telivér szegény legények, szép rablók, érdekes haramják, bitang uton-állók, akasztófára való gazemberek. Ez elnevezések mindegyike ráillik e háromságra, mely a „Körülgazos” csárda kecskélábu asztala mellett iszik, biztat és búsl. A „rögtönítélő” bíróság kiáltványára hiába akasztották rá a tarisznyát, azért mégis igaz, azörnyen igaz, hogy kötél annakja sorsa, ki fosztogat, gyújtogat és gyilkol; bitófára kerül, — de csak úgy, ha elcsipik.

Könyökére támaszkodva s fejét, szemét lesütve: ott ül elől a vezér; nem kell neki sem szép szó, sem piros bor; lelke látszólag teljesen elmerült a „Fabián Pista nótájába”, melyet nagy keservesen húz mögötte a cigány. Nem az bántja őt, hogy földönfutó; hogy erdőben, síkon kell bujkálnia; hogy ma-holnap hóhér kezére kerül. Bánja is ő az életét, mely már annyiszor volt veszendőben. De tán az fáj neki, hogy annyira át-

gáztalon rátevé kezét; amaz őszhaju s fehérszakálú vén legény igyekszik megnyugtanni a neki keseredett férfút, kin a harmadiknak, hogy épen föl akarja hajtani borát, megakad szeme, kérdőleg és kételkedőleg. Azon gondolat villant meg benne: hátha főnökét árulóvá teszi a bánat? Ez esetben inkább százszor haljon meg az, mint maga, s egy perczig sem haboznék fölkapni azt a kétesövű puskát, mely előtte fekszik,

hogyan röptsen a megtántorodottnak koponyájába.

Mennyi fényes tehetség, mily kiváló tulajdonok, mily erély, bátorság, szemeség, taktika, nyugalom, gyorsaság, nélkülözés s szívósság haználtatik fel ocamány czélokra ez emberek által!

Ily panaszra fakadt néhány héttel ezelőtt egy parlamenti tag Londonban az alsóházi gyűlések egyikében, midőn a számára és képességre nézve még mindig elégtelennek bizonyuló rendőrség fölszaporítása jött szóba.

A londoni gyémántkereskedők, kiknek legcsekélyebbike is milliókkal rendelkezik, nagy értékű áruik biztosítása, tűztől s tolvajoktól való megőrzése tekintetéből, a legszélsőbb eszközökhöz kénytelenek folyamodni. — E testület legtehetősebb tagja, kinek leginkább van oka félteni kincsét, boltját azon rendszer nyomán készítette el, mely szerint a tűz- és tolvajmentes vas-szekrényeket szerkeztetik. Ily hozzáférhetlen boltban merte csak hozzáférhetlen szekrényeit fölláttani. De még ezzel sem érte be. A szoba mennyezetét, talaját s falait tükrökkel borította be, egész éjjel gázlámpákat égetett, hogy minden árnyék és mozdulat észrevehető legyen s a vastag vasajtókba keskeny lyukakat fúrattott, melyeken folytonosan két

A pesti keresk. test. épülete. A pesti Lloyd társulat szállása.

Mert valamint a legjobb emberben is szunnyadoz egy csipetnyi gonoszság, úgy az elvetemült szív valamelyik sötét zugolyában is ott rejtőzik egy kis főredéke azon mennyei örökségnek, mely minden any gyermekének osztályrésül jutott.

Az elkomorodott büntárs a főnök vállára vi-

kitinő szemű rendőr kukucsált be, midőn az üzlet bezárattott. És mégis! — a vasbolt, vasszekrény, tükrök, gázvilág s rendőr ellenére, egy szép éjszakán e kincsek két harmada eltűnt. Senki sem tudja, még ma sem, mily mesés módon, mily mesés emberek és eszközök által.

Képek a hazai népeletből: XLIX. Szegény legények a csárdában. — (Ujházy rajza.)

s az első rabló után támadt az első pandur s tán nem csalódunk, ha a kármentő mögött álló csesz szakállú s kondor haju csapláros megriadt arckifejezéséből azt olvassuk, hogy ama pandurok több példányban, e perczben álltak körül a csárdát.

„Ha e tolvajok rendkívüli ügyességüket becsületes módon az állam jóvoltára fordítanák, mennyivel gyarapodhatnánk az!” kiáltá bánkódva a követ.

S ha a mi „hazai” betyáraink megdöbentő bátorságukkal, pusztíthatlan s munkabíró erejükkel tisztességes módon élnének, mennyit nyernének közösen! Ez perze utópia. A meddig erény s jóság fog élni a földön, a bűn és gonoszság nem fog elenyészni s ez ellentétre talán szükség is van. A bűn alakjából hajtott ki a szívemesség virága, a jogot a jogtalanság nemzde,

T Á R H A Z.

Irodalom és művészet.

*(A magyar zenészek a düssai zeneünnepélyen) is tekintélyesen voltak képviselve. Az ünnepélyen, mely május 25—28 napjain folyt le, Pestről Volkmann Robert is résztvett, kinek „Az éjhez” címzett phantáziája, rendkívüli tetszéssel, s a nagyszámu műterők teljes méltánylatával találkozott. Az énekrésznt benne Lorch Katalin kisasszony adta elő. — Szintén Volkmanntól előadták itt a jeles zeneszerző 26-ik művét: „Változatok” Händel egy themája fölött, továbbá 42-ik művét egyik koncert darabját zongorára, zenekar kísérettel. Mind az előadó Blassman Adolffot, mind a szerzőt többször zajosn kihívták. — Ugyanezen ünnepélyen Thern Károlytól is előadtak egy „Magyar ábrándot” még pedig fia: Thern Vilmos és Lajos, úgyszintén eredménytel. Maga a szerző, ugy is, mint az ifju művészek egybevágo tisztja játkéa egyaránt dicsőséget arattak. A zeneünnepély lefolyásáról kiadott kis jegyzék, melyből e közemény vesztük, hazánkfiak említett sikeres közreműködéséről nagy elismeréssel emlékeztek meg.

Ipar, gazdaság, kereskedés.

(A népbankokról.) Örvedetes jelenség, ha népünk a kor intó szavát megértve, nem szalasztja el föllhasználatlanul az alkalmat, mely által saját jólétét előmozdithatja. Az anyagi jólét emelésére ily sikerrel kínálkozó alkalom a népbank alakítása és fölkarolása, s örömmel jegyzünk föl minden mozzanatot és komoly törekvést, melyet e hasznos intézmény létrehozása körül egyes vidékeken kifejtének. Így a hevesmegyei gazd. egyeslet, Kovách László elnöke alatt, egy küldöttséget bizott meg, mely a kölcsönösen segélyző ugnevezett népbankok különféle szabályait vizsgálat alá vére, Gyöngyös vidéke részére az ottani viszonyokhoz alkalmazott alapszabályt tervet készítene. E küldöttség az alapszabálytervet elkészíté, mely szerint a Gyöngyösön felállítandó népbank következők közé-gekre terjedne ki: Tarján, Solymos, Pata. Orozsi, Saar, Visona, Csány, Horth, Ecséd, Atkár, Halás, Györk, Karácsond, Halmaj, Ugra, Deák, Ludas, Adács, Rhéde. A betételekre a havi időközök fogadtattak el, úgy hogy minden hóban 40 krajczár tételnek azok által be, kik az intézet tagjai akarnak lenni. Az alakulási idő 10 évre határozott. A betett összegek azonnal kamatoznak, s a kamatok kamataival is nőnek, úgy hogy 10 év után az, ki a maga 40 krajczárját havonként rendszeresen befizette, egyszerre 88 fíot kap. — Különösen az alsóbb néposztály számára megbecsülhetetlen haszonnal bír ez intézmény, mert a szegény munkás, nagy megerőltetés nélkül megtakarított filléreiből, idő folytán egyszerre egész kis kapitalishoz juthat.

Közlekedés.

(A lánchíd és alagut bevétel.) A budapesti lánchíd az évi bevételénél január 1-től május 31-ig összesen 159,561 fí. 59 kr., — az alagut bevételé pedig ugyanazon idő alatt 11,374 fí. 64 kr. volt. (Nővekvő távirati közlekedés.) Pest és Bécs között egy harmadik távirati sodrony felállításra van tervben, miután az eddig létező két sodrony a naponként növekvő távirati közlekedésre már nem elegendő.

Balesetek, elemi csapások.

(Önkéntelen mérgezések.) Dömsödről a következő titokteljes eseményről tudósítanak bennünket, mely ott nem kis feltűnést okozott. Ugyanis, a község házában a kisbíró, utána mindjárt a bakter, és tizedesek, egy vagy mindenes, ki a felvidékről származván, itt a község házában szolgálk szolgálja szerepet vint, egyszerre megbetegedtek. De még jobban fokozódott a meglepetés, midőn a kisbíró után egy tizedes, majd a mindenes is meghalt. A többiek, hosszabb rövid-ebb idei betegeskedés után felgyógyultak. — A betegség és halál okait nem lehetett kitudni; bonczolás nem történt. — A nép sok mindent beszél. Legvalószínűbb azon hír, hogy ezen szolgák a mindenes által husz hoztattak és vele porköltet főzettek; főzés közben egy csomag gyufa esett az ételbe, mit szakácsuk későn vett észre, midőn már leázott róla a phosphor. Sajnálta a husz kidobni, s nem is említé társainak sem, s így megmérgező őket, de magát is, mert evett a többiekkel. — Így nyilatkozott volna ama szerencsétlen, haldoklás közben. (Villámütés.) A mult napok egyikén Pozsonyban a táviradhivatalba ütött a villám s a távirda készleteiben sok kárt okozott. Épen akkor Pozsonyban tisztá idő levén, a dolog úgy magyarázható meg, hogy a villámütés távolabb helyen történt, s azt a sodronyok vezették az említett helyre.

Mi újság?

(Duka Tivadar hazánkfia,) a mint értesülünk, Kalkuttából ismét Európába tér vissza 20 hónapra terjedő szabadsággal. Alig ért oda, ismét tengerre szállni volt kénytelen, mert Indiában régi bajai kiújultak. Egyidőre Londonban telepedik meg, hová azóta valószínűleg már meg is érkezett. (A hagymás Pesten,) mely mint járvány a mult teltet annyi áldozatot vitt magával, Pestváros fővárosának jelentése szerint most már megszüntnek tekinthető.

(A népbankokról.) Örvedetes jelenség, ha népünk a kor intó szavát megértve, nem szalasztja el föllhasználatlanul az alkalmat, mely által saját jólétét előmozdithatja. Az anyagi jólét emelésére ily sikerrel kínálkozó alkalom a népbank alakítása és fölkarolása, s örömmel jegyzünk föl minden mozzanatot és komoly törekvést, melyet e hasznos intézmény létrehozása körül egyes vidékeken kifejtének. Így a hevesmegyei gazd. egyeslet, Kovách László elnöke alatt, egy küldöttséget bizott meg, mely a kölcsönösen segélyző ugnevezett népbankok különféle szabályait vizsgálat alá vére, Gyöngyös vidéke részére az ottani viszonyokhoz alkalmazott alapszabályt tervet készítene. E küldöttség az alapszabálytervet elkészíté, mely szerint a Gyöngyösön felállítandó népbank következők közé-gekre terjedne ki: Tarján, Solymos, Pata. Orozsi, Saar, Visona, Csány, Horth, Ecséd, Atkár, Halás, Györk, Karácsond, Halmaj, Ugra, Deák, Ludas, Adács, Rhéde. A betételekre a havi időközök fogadtattak el, úgy hogy minden hóban 40 krajczár tételnek azok által be, kik az intézet tagjai akarnak lenni. Az alakulási idő 10 évre határozott. A betett összegek azonnal kamatoznak, s a kamatok kamataival is nőnek, úgy hogy 10 év után az, ki a maga 40 krajczárját havonként rendszeresen befizette, egyszerre 88 fíot kap. — Különösen az alsóbb néposztály számára megbecsülhetetlen haszonnal bír ez intézmény, mert a szegény munkás, nagy megerőltetés nélkül megtakarított filléreiből, idő folytán egyszerre egész kis kapitalishoz juthat.

(A gazdaközöség érdekében) lapunk mai száma mellett szétküldött felhívása a pozsonyi „Hungaria” biztosító társulatnak, bizonyára magára vonja olvasónk figyelmét. Oly ígéretek vannak ott téve a biztosítók számára, melyeket ha valósíthat a társulat, azaz ha létre jöhet az általa indítványozott csoportos biztosításnak külön osztály gyanánt felállításra, nem kevés előnyöket fog nyújtani a gazdaközöségnek. (Szabadalmak budapesti lakosoknak.) Lenner József kádár és budai házbirtokos sajátságos gőzfürdőkádák találmányára 6 évi, Bogdán József pesti kerekgyártó pedig különféle kocsiszerkezeteknek hajított fából való előállításra közölte találmányára egy évi kizárólagos szabadalmat nyert. (Magyar bor Mexikóban.) Mily igen kedvelt s keresett a magyar bor a mexikói császári udvarnál, eléggé mutatja azon körülmény, miszerint a legközelebbi pozsonyi 10,000 butellia és 400 egy-egy akós első szállítmányt, mely oda mintegy három hét előtt indított utnak, már ismét egy 15,000 palacszkos és 300 egy-egy akós kardó legfinomabb magyar bor követi.

(Közárverési intézet.) Pozsonyban az üzleti forgalom élénkítése és ipar gyámoltása céljából, „Közárverési intézet” alakult, mely előlegezési pénztárral van összekötve. A társulat 100 db. 300 fíot részvényre van alapítva, és kétségkívül gyarapodásnak fog örvedeni, mert célját tekintve, szép, mint üzletiág pedig jövedelmező leend. (A marhavész teljes megszűnése.) A marhavész Magyarországon teljesen megszűnt, minek következtében az eddig megtiltott vagy legalább korlátozott szarvasmarha-forgalmat már majd mindenütt felszabadították. Az egész országban jelenleg csupán Szepesmegye Smisán helységében fordul meg elő veszélyesség, s itt is összesen csak három darab betegedett meg.

Közzétettek, egyletek.

(A magyar tudományos akadémia) nyelv és széptudományi osztályának jun. 19-ikén tartott ülésében Pompéry János lev. tag. Joannovic urnak az „a” névelőről írt értekezést olvasták.

(Uj zenemű.) „Pesti löverseny-csárdás” című uj zenemű jelent meg Rózsavölgyinél, melyet Öfelsége Pesten mulatása emlékére szerzett Döme József. Ára 50 kr. (A magyar művészekhez) körlevelet intézett a magyar képzőművészeti társulat, azokat a társulat 1865-ik évi tagjai közt kiosztandó 3 albumra pályázatra szólítván föl. Mindegyik albumra tiszteletdíja külön külön 250 fí. A művész a kép tárgyát s annak kiviteli modorát szabadon választhatja. A pályamű beküldésének határideje ez évi július utolsó napja. (Dicsőség és szerelem) című Udvardy Vince, tehetségesebb fiatal beszélyírőnk egyike, két kőtető menő beszélygyűjteményt ad ki. A 24 ivre terjedő két kőtető előfizetheti 1 fí, 80 krajvála, mely összeg jul. 10-ig szerzőhöz Pestre Lipót-utca 11 sz. alá küldendő. A munka már sajtó alatt van s a kütözött határidőre pontosan meg fog jelenni. (A „Györi Közlöny” kiadását és szerkesztését) a jövő hó 1-től kezdve Csukási József veszi át. (Erdély története.) Kövári Lászlónak „Erdély története” című munkájából a hatodik kötet is sajtó alatt van, s e kötettel az egész munka be lesz fejezve. (A „Korunk” című erdélyi lap) ezentul hetenkint kétszer jelenik meg; szerkesztője egyszermind igéri, hogy ha a várt politikai lendület évnegyed közepén lepné meg, lapját ismét háromszor adja ki. Egyszermind a lap ára egész évre 8 fíra szállított alá. (Borsodi tájképalbumot) ad ki Ujházy Károly Miskolczon, 20 darab könyvmatú képen, melyek mindegyike természeti, műbcs vagy történelmi érdekesség szerint választott tájkép lesz. A 20 kép előfizetésé árán helyben csak 5 fí. postai küldéssel 30 krral több lesz. A jövedelem egy része jótékony s hazafias célra fog fordíttatni; már ezért is érdemes a pártolásra. (Egyház és iskola.) (Uj lelkészválasztás.) Bihar megye Okány községéből írják nekünk, hogy e 2250 ref. lélekkel bíró kis községben május 15-én Makai Lászlót választották meg hitvánokká, a ki azóta a hívek legnagyobb meglepésére s lelki épülésére hirdeti az urnak igéit. (Iskola-megnyitás és tanári értekezlet.) A szászvárosi ref. gymnasiumi uj épület megnyitása alkalmát arra használta fel az erdélyi tanári kar, hogy egyszermind megtartsa évi tanári értekezletét, melynek noha, csak harmadéve keletkezett, már sok üdvös eredménye van. Ez

Melléklet a Vasárnapi Ujság 26-ki számához 1865.

(A pesti gyalogverseny,) melyre a fővárosi ifjak közül néhányan most oly nagyban készülnek, hír szerint jul. 7-ikén lesz. A pályátr előlegesen 120 ílben van megállapítva, s a távolágot, a mint a próbák mutatják, az eddig jelentkezők közt a leggyorsabb, 36 másodpercz alatt futja meg, a mi elég nagy sebesség. (A zenedi növendékek nyilvános vizsgálatai) a muzeum dísztermében naponkint délután 3 órakor, jun. 26-tól jul. 4-ig fognak tartatni. Az énektanszéki felső kimivelési osztály és a szavalati tanszék vizsgálata jul. 4-ikén délután lesz. (A zenedi ünnepélyre) Reményi Ede is visszatér fővárosunkba. (Jótékonyág.) B. Podmaniczky János a József városban az állító lelvő házalkelőből egyet díjtalanul enged át az evang. árvaháznak. Ily célra a város is ajándékozott egy telket az erdősoron, de e hely távolléte ily intézet nem létszik előnyöse.

(Építkezés Pestén.) Az új és díszes épületekkel évenként folyvást szépülő fővárosunkban, Pesten, most ismét egy nagyobb szerű építkezést kezdtek meg. Ez egy nagy kiterjedésű drukkátr lesz a stáció- és rigó utca sarkán, melyet a „Kohén J. J.” cég s a „Hitelintézet” építtetnek, s melyre a tér határsorompókkal van már körülvéve. Az építés a telek kihatórálása s az ásandó kutak megjelölésével e hó elején vette kezdetét. Ez építményhez Wagner János helybeli építész terve lett elfogadva, s a red bizatot az építés vezetése is. A több mint 4000 □ ölnyi telken építendő háromemeletes raktár dohányra van főleg rendeltetve, míg a boltozatos pinczehelyiségek s később kitépítendő épületeknek, melyek 6320 □ öltre terjednek ki, más termények raktáruul, druckerakösi helyül s más iparcélokra is használtathatnak. Az épület a losonczy vasút indóházának s nevezetes országutat szomszedságában, s így igen kedvező helyen fekszik, s kihalat környéke szépitésé és élénkítéséhez majd lényegesen járul. (A balaton-füredi szinkörben) az idei fürdő időszeak által béni szintárszóra fog tartani előadásokat.

(Alapítvány szegények számára.) Marosvásárhelyt gr. László J. 1000 fí alaptívanvint tett, melynek kamata mindaddig növelendő, míg beéle tizenöt szegény bésa eltartása lehetséges lesz. Az intézet az alapító nevéét fogja viselni. (Öngyilkosság.) Egy pesti háztulajdonos, Wagner Ferencz, a napokban, az ugnevezett Lehner-erdőségekben agyonlötöte magát. Már régebben elmeháboródás jeleit vették észre rajta, s így azt gyanítják, hogy öngyilkosságát elmeháboródási rohamában követte el. (Jótékony hangverseny Tolnában.) Junius 5-én a faddi tüzkarosultak felségelésére Kusznicsky Nándor rendezése mellett, alig 10 napi előkészület után, műketvelői előadást tartottak Tolnában, mely 150 forintot jövedelmezett. Ebből a költségek levonása és a helybeli színészek kártalanlítása után megmaradt 80 forintnyi összeg a faddiaknak már átadott. A műketvelők közül dicsőreteresen működtek: Maixner Mari, Bubonyik Teréz kisasszonyok és Guttman Lajos, Csapinszky Andor, Keller István, Nagy Akos urak a színi előadásban; Schröder Katalin, Rosmajer Pepi kisasszonyok és dr. Merkler ur a szavalatban; Balogh ur a táncban; Sedlacek Lipót ur a zenében. E hangversenyről különben testvérlapunk 24-ik számában már bővebben történt említés.

(Jótékony hagyomány.) Glac József Aradmegye volt főmérnöke, ki nem rég Paulion 75 éves korában elhunyt, egy kis gyűjteményt, mely könyvek, hírlapok s régi pénzekből áll, hagyomá-

nyozott a nemzeti muzeumnak. A m. t. akadémia s a nemzeti színház nyugdíjintézet számára pedig, egyenkint 200 fíot hagyományozott. (Saomotoru esemény) történt e hó 17-én Dömsödrön. A mint nekünk írják, több fiatal ember, köztük ottthon tartózkodó besorozott, de még be nem hívtó katonák, késő éjjel idődöglván, összeveszték, s részeg fölvet egy ütött föbe egyik társa, hogy pár óra mulva meghalt. A befogott tettesek közül az, ki épen a halalos ütést tette — kit egybírán az egész község szelid, jó és jámbor ifjunak ismert — szép szin alatt kikéredett börténből, okul vette, hogy ura hivatja; — az örködő tizedes önfejűleg kieserzté s haza kíséré; ez ott bört kért a tizedes számára, míg ő — mint mondó — csizmáját felhuzza; azonban csizma helyett önmagát húzta fel a gerendára, s mire észrevették, nem lehetett rajta segíteni; noha dörszörlés, loocsolósgal által annyira magához jött, hogy hat órai időközig iszonyú kínos íletet ílt.

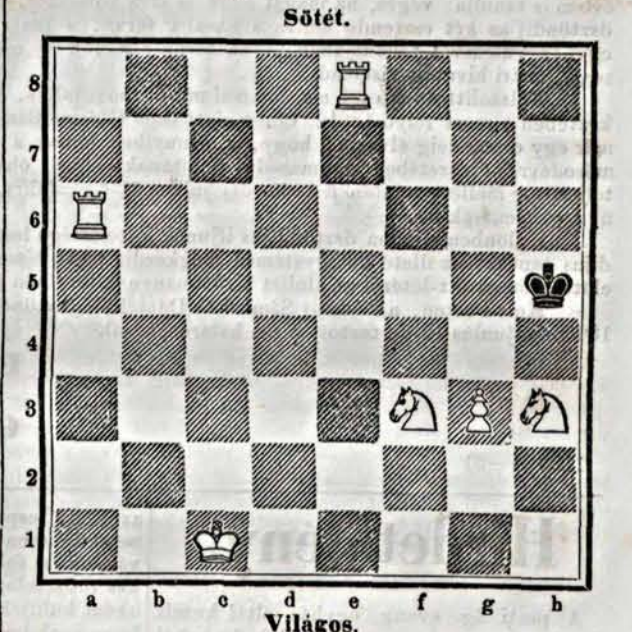
(A takarékmagtrák) örvedetesen szaporodnak különösen Erdélyben. Így csak Küküllőmegyében 19 takarékmagtrák alakult a közetköz helyeken: Abosfalván, Ádamoson, Balavásáran, Bonyhán, Csáváson, Csüdütelkén, Dombón, Egrestőn, Gálfalván, Kis-Kenden, Korodon, Korod-Szent-Mártonban, Mikesfalván, Pocsfalván, Süvényfalván, Széplakon, Sz.-Kászlón, Ugrán és Vámos-Udvarhelyen. (Nemmagyarítások) Felsőbb engedély mellett Plastyik János feketepatakai tanító, ugyszintén Jenő és Gábor nagykoru fiai „Palásti”-ra, Faix Frigyes rima-szombati ügyvéd pedig „Faix”-ra változtatták vezetékneveiket.

(Az Amerikában levő magyarok) is megemlékeznek néha távol hazájokról. Így Clevelandban a Lincoln emlékére tartott gyászünnepélyen egy vácsi születésű magyar izraelita, Breuer Gusztáv mint egyik magyar segélyegylet képviselője jelent meg, s az alkalomra az egyletnek egy magyar zászlót adott ajándécul, mely is az amerikai zászló mellett az egylet által elvitetet. Ambr az alkalom az érzeményeket s gondolatokat a feledhetlen emlékre fordított, a magyar zászló mégis nagy rokonszenvel fogadtatott, mely által a derék magyarok büszke észlelemmel emlékeztek vissza a kedves hazára.

(Nemzeti színház.) Péntek, jun. 16. „Pennarván család”. Vigjáték 3 felv. Irta Sandou, fordította Feleki M. Szombat, jun. 17. „Az darczos bá”. Nagy opera 4 felv. Zenéjét szerző Verdi. Vasárnap, jun. 18. „Liliomfi”. Népszimü 3 felv. Sziglítettől. Hétfő, jun. 19. „Fiamina”. Szimü 4 felv. Kedő, jun. 20. „Fidelio”, opera 2 felv. Zenéjét szerző Beethoven. Szerda, jun. 21. „Egy millió”. Francia vigjáték 4 felv. Csütörtök, jun. 22. „Macbeth”, opera 4 felv. Zenéjét szerző Verdi.

(Szerkesztői mondanivaló.) 7726. Debreczen. r. l. A megbízás teljesítve van Örvedünk, hogy ohajtásunk végre teljesült, s a sok szívesegért legalább némi vizsanzólgátot tehetünk. Folytatása hárd következők. 7727. Rékás. Dr. Sz. A későbbi is megérkezett, de addig nem is akartunk hozzá szólni, míg a többin tul nem adunk. Fogadják szives köszönetünket. 7728. Veszprém. F. J. A pénzt vettük s az előfizetést teljesítettük.

SAKKJÁTEK. 286-ik sz. feladv. — Healey Franktől (Londonban).

281-dik számú feladvány megfejtése. (Gr. Pongrácz Arnoldtól.) Világos. Sötét. Világos. Világos. Világos. A) Sötét. 1. Kc3-c4 Ha8-b4A) B) B5-a7. 2. Vd6-b6: tetsz. sz. 2. Hb5-c8 Kd4-a5 3. V-v-H-mat. 3. b2-b4mat.

Helyesen fejtették meg. Veszprémben. Fullép József. — Miskolczon: Czenthe József. — Apáti: Keresztúron: Szántó J. — Pesten: Cselkó György. — Pesti sakk-kör. Melléklet: Felhívás, a magyarországi t. cz. gazdaközöséghez, és nyilatkozat a „magyar mezőgazdasági biztosítás ügyében.” Melléklet: Előfizetési felhívás a „Gyermek-barát” egész évi folyamára.

HETI-NAPTÁR. Table with columns for days of the week (Hónapt-és hetinaop, Szomb, Vasár, Hétfő, Kedd, Szerda, Csüt., Pént.) and rows for months (Junius-Julius, Augusztus, Szeptember, Október, November, December). Includes a note: 'Haldfényváltozások. D Első negyed 1-én, 2 ora 57 perczkor reggel.'

TARTALOM. A pesti Lloyd-társulat (Weiskircher Károly arczképével s a keresk. épület rajzával). — Bankbän. Ilyé Bánt. — Takarékoság, azután gyágonosodás. Ritter A. — A Lajta határfölvyó vidékére Kápolnát B. — Dante álló szobra Florenzben (képpel). — Szegény legények a csárdában Florenzben (képpel). — Mult századbeli magyar hősök. — Szörnyű megpörítés. — Pestváros előjártsága 1755-ben. — A miniatúr festés remeke. — Zavar s szépségek. — Egyveleg. — Tárház: Irodalom és művészet. — Egyház és iskola. — Ipar, gazdaság, kereskedés. — Közintézetek, egyletek. — Közlekedés. — Balesetek, elemi csapások. — Mi újság? — Nemzeti színház. — Szerkesztői mondanivaló. — Sakkjáték. — Heti naptár.

Felölös szerkesztő Pakh Albert. (Lak. magyar-utca 1. sz.)

HIRDETÉSEK.

PÁLYÁZAT

külgyetemi ösztöndijra
ág. hitv. evang. hittanulók számára.

A Glósius Sámuel és Dánielféle alapítványt a pesti ág. evang. egyházban kezelő bizottmány ezenal közhírré teszi, hogy küllhoni egyetemeken tanuló ág. hitv. evang. hitjelöltek számára a föntirt alapítványból több rendbeli, egyenkint 70 egyesületi tallérból ezüsten (Vereinthalter) álló ösztöndíj fog a jövő 1867. tanévre kiosztati.

- Az elnyerhetős föltételek ezek:
 - 1) Magyarországi születésű (értvén az 1838. évbéli politikai területet) és ágost hitvallású legyen a folyamodó hittani jelölt.
 - 2) Máris két évi hittani folyamat jól végzett legyen valamely magyarhoni protestáns theologiai intézetben.
 - 3) A magyar nyelvet tudományosan érte, és helyesen írja és beszéli, mely körülmény hiteles küll bizonyítvány által igazolandó.
 - 4) Fedhetetlen erkölcsi jellemű és jeles szorgalmú legyen.

Fölvívának öltözékment külgyetemen tanuló, vagy oda még csak kimenni szándékos mindazon ifjak, kik ezen minőségnek meg bírván felelni, egy illyetén ösztöndíjat a jövő 1867. tanévben külgyetemen élvezni óhajtanak, hogy a fönt 1-4. pontokban megirt kelleknek minden kétségen fölüli beigazolásra szolgáló, vagy eredetiben, vagy hitelesített másolatban melléklendő tanodai és egyéb bizonyítványokkal ellátott sajátkezzel írt és aláírt kérvényeket f. 1865. évi július 31-ke záradó előtt (melynek később beérkezé folyamodványok figyelembe vételni nem fognak), bérmentve és lepe-cseltelve alólított bizottmány elnökehez külljék be.

Világosan ki legyen téve a kérvényben, hogy hová és melyik utolsó posta útján, vagy mily küll cím alatt kíván a folyamodó a folyamodására hozandó határozatról f. é. augusztus hó fölytában értesíteni?

A megszavazott ösztöndíjat a díjnyertes ifjak nem a tanév elején, hanem csak annak második fele kezdetén, miután bizonyítványukat az illető egyetemmel sikerrel töltött első félévről, és egyszerint a második félévre lett beíratásuk f. 1865. (Frequentions-Zeugnisse und Ammelangsbogen) a 70 db. exist. egyesületi talléról szóló sajtóközleményekkel együtt, előlőgezen bekülldíték, fogják posta útján bérmentesen megkapni; mi végre szükséges, hogy egyetemi lakásukat, nyugta bekülldekek, pontosan megírják.

A ki ezen ösztöndíjat egy évig már húzta: az a rákövetkező második évre is annak élvezetében csak úgy maradhat meg, ha reá újabban is érdemesek tapasztaltatik; ha továbbá már az első évben a hitvallási tanulmányokon küll a philosphiát, bele érve a philologiat s küll az erkölcsi philosphiát is, — szorgalommal tanulta, s a második évben is tanulta; végre, ha magát előre is arra kötelezte, hogy a külgyetemen töltött ösztöndíjra az két esztendő múlva a hazába térve, a pesti ág. hitv. evang. egyház-nemet egyházgyülekezet tanodájában — ha kívánatni fog — mérsékelt díj mellett egy évig segédtanári hivatalt viselend.

Fölszölytannak ezen alkalommal mindazon ifjak is, a kik a tavali pályázat követ-keztében a most folyó 1867. tanév alatt ezen Glósius Sámuel és Dánielféle ösztöndíjat már egy esztendőig élvezik, hogy, a menyiben annak a jövő 1867. tanévre is (mint második évre) élvezetében megmaradni óhajtanak: ebbeli óhajtatásukat a föntirt föltételek teljesítése mellett szintén f. 1865. évi július 31-éig aláírt bizottmányi elnöknek kérvé-nyileg jelenték be.

Küllöben minden ösztöndíjas ifjunak kötelezése lesz azonnal, a mint az ösztön-díjas tanév az illető külgyetemen megkezdik, tehát bizonyosan még október hó vége előtt, a maga ott-létéről az aláírt bizottmányok levelben jelentést tenni.

Kelt Pesten, a Glósius Sámuel és Dánielféle ösztöndíjakat kiosztó bizottmányok 1865. évi június 12-én tartott üléséből.

A bizottmány elnöke
Fabiny Teofil s. k.
(Pest, fönt 3. sz.)
Görgei István s. k.
biz. jegyző.

1188 (1-3)

Hirdetmény.

A pesti ág. evang. egyház által kezelt Glósius Artner alapítványból 52 ft. 50 krból. o. é. álló két ösztöndíj küllhoni magyarsá-gek megen vagy rokon intézetekben mechanikát vagy hidraulikát tanuló két ág. ev. ifju számára üresedésben levén, ennek az 1867. iskolai évbéli betöltésére a pályázat oly értelemben hirdettetik, miszerint az ily ösztöndíjért folyamodók kérvényeiket az illető bizottmányokkal ellátva f. évi július 31-ik napjáig külljék be, az ösztöndíj kifizetése a küllöldi maúntézetbe lett felvétel igazoló bizonyítványoknak beküllése után fogván megtörténni.

Kelt a pesti ág. hitv. ev. egyháznak a Glósius Artner Karolina alapítványt kezelő bizottmánya Pesten 1865-ki június 12-én tartott üléséből

Fabiny Teofil s. k.
választm. elnök (lak. Pesten, fönt 3. sz.)
Görgei István s. k.
vál. jegyző. 1186 (1-3)

Hirdetmény.

Az oly hazai szüklökölő ág. hitv. ev. lel-kesek és gymnásiumi avagy ennél felsőbb tanodai tanárok részére, kik ebbeli hivata-suknak agg koruk vagy betegségük miatt többé megfelelni nem képesek — fönlől Glósius Artner Karolinaféle alapítványból 90 és 100 osztrák forint közötti föközzel-évenkénti segélydíjak küll kettő megírul-ván: az ezeket elnyerni kívánók ezenal fölvívának, hogy egyfölyd hivatali pályáju-kat, másfölyd család- és vagyoni körülmé-nyeiket és egészségi állapotukat kitüntető,

Óvás. Miután értesésem esett, hogy egyik és másik vásárlótogató, özégemet a vidéki vásárokon felhasználva, kalapjaitkal nevem alatt árul-ják, készetve érzem magam a fönémeség és t. cz. közönséggel tudatni, hogy 2 év óta semmi vásárt sem látogatok, s mostantól fogva többé vásárokra nem járok.

Egyedül a váci-utcában, a „nagy Kris-tófhoz” ezimzett házában levő raktáramra szorítokozom ezen bejegyzett czég alatt:

KARCZAG JÓZSEF.
Midőn az eddig irányomban tanusított bizalomért kössönömetet mondok, ajánlom ma-gam tisztelt látogatóimnak s üzletbarátim-nak, s egykezni fogok ezután is az íténtam tanusított bizalmat igazolni. 1146 (2-3)

Mindenféle megrendelések, vala-mint férfi-divatczikkre is az ár postai utánvételel pontosan teljesítetnek.

Előfizetési fölvívás

HAZÁNK s a KÜLFÖLD

czímű szépirodalmi, ismeretterjesztő és társulati

legelőcsőbb képes hetilap

uj folyamára.

Minden előfizető ingyen egy nagy színnyomatu (aquarel) történeti képet kap, melyet még eddig egyetlen magyar lap sem adott műmellékletképen.

Midőn a magyar olvasó-közönségnek lapunk új félévi folyamatát ismét szives figyelmébe ajánljuk, program helyett a „Hazánk s a Külföld” első kötetére utalunk, mely a júniusi utolsó számmal teljesen előfizetőink kezéi közt lesz.

Lapunk megindításakor ígértük, hogy rajta leszünk, mikép a „Hazánk s Külföld” minden számban érdekesebb s képeit tekintve tökéletesebbé váljék, s hogy törekvé-sünket nem tévesztettük el szem elől, ennek igazolásul ismét csak a közönség forgó számkra hivatkozunk.

Czélünk volt szépirodalmi, ismeretterjesztő és társaséleti közönyünkben a legjobb írodalmi erőköt csoportosítani. S kössönö-t, a munkatársaink szives bizalmának, e czélt a reménytelenség nélkül megvalósítottuk, mert legkitűnőbb hazai íróinkon küll a távol küllöldön elszórvá levő, avatottabb tollu hazánkúiai is fölkeresték minket dolgozatunkkal, lapunkat választva követitőül, hogy az itthon levők épülésére elmond-hassák idegen országokban, idegen óhajlat alatt szerzett tapasztalataikat.

Czélünk volt a mulattató és hasznos olvasmányok küll a hazai és küllöldi társaséleti eseményeket mindig időszerűleg közölni, s az oly eseményeket és jelensége-ket, melyek minket mint magyarokat különösen érdekeltettek, vagy melyek az egész világot foglalkoztattak, nemcsak leírás, de illusztrációk által is emlékeztetesebbé tenni.

Rajta voltunk, hogy képeinkben a lehető érjék el s e czéltól minden számban a legkitűnőbb rajzoló nyertük meg, minek eredménye az lón, hogy lapunk rendkívüli olcsósága mellett képei száma és minőségére nézve nemcsak igen sok küllöldi lappal versenyezhet, de hogy képeinket első rendű németországi lapok is késszéknek nyilat-koztak a „Hazánk s Külföld” után küssönö, s közlik is azokat.

S most, midőn multunkat tekintve, beváltott ígretünkre hivatkozunk, est olvas-ónk részéről azon újabb ígretünk biztosítású kerjék tekintetén, hogy az új félévben is mindent el fogunk követni lapunk minél érdekesebbé tételére.

Lapunk tartalmát ezental is: beszélők (legkitűnőbb regényíróktól, Jókaitól minden énegyedben egy beszélő) életképek, költemények, életrajtok, tanulságos természetudományi s történeti czikkék, utazások, nép- és helyismeretek, az ismeretek minden szakába vágó rövid és érdekes közlemények, minden számban az „Egy hét története”, bel- és küllöldi levelek, újdonságok, zeneművek, karrikaturák, írodalmi s szin-házi hírek, vegyes apróságok, épületek, mutatógyak, emlékek és köz-ünnepélyek sat. ismertetési fogják képezni.

Lapunk ezental is anyai s mindig hazánkban készült fametszetű képet fog hozni, mint a mennyit egyetlen más lap sem.

Pest, június 15-dikén 1865.

Szokoly Viktor,
a „Hazánk s Külföld” szerkesztője.

A t. előfizető közönség azon jóakarata viszonzással, melyben a „Hazánk s Külföld”-et tömeges pártolása által részesíté,

egy nagy színnyomatu történeti képet készítették, melyet a lap minden egész éves előfizetője ingyen mülapul kap.

megjegyezvén, hogy egészéves előfizetőnek számítatnak azok is, kik 1865. apriltól tett előfizetésüket 1866-diki aprillig kiegészítik, vagy az új előfizető, kik 1865. július-ól egészen 1866. júliusig fognak előfizetni.

Nagy jutalomképjünk eredetijét, melynek tárgyát a meglepetés tekintetéből egyelőre elhallgatjuk. Adámos Székely Bertalan, elsőrendű festészünk készíti, azon művésztünk, kinek első kiállított, s 2000 tallérra becsült „II. Lajos király holtestének föltalálása” czímű szerzeményét az 1861-diki országgyűlés képviselői aláírás útján vették meg a nemz. muzeum képtára számára; s hogy a mülap kiállítása a jeles festész művéshez méltó legyen, arra anyai költséget fordítunk, mennyit magyar lap mülapért még soha ki nem adott, miután képünk aquarel (vizfestékes szines nyomás) levén, annak minden egyes lapját talán tízenötzör kell nyomnia. — Történeti mülapunk tehát e tekintetben is egyet-len a maga nemében s becseré nézve olyan, hogy azt a kényesebb müizlés is elfogadhatja terme díszitésül.

A mülap szétküllése az új félévben már megkezdődött, s azon előfizetők, kik már egy egész évre fizettek, azt majd a kiadóhivatalunkból elvithetik.

A kik azonban mülapunknak fára göngyölve, postai uton való megküllését kívánják, azokat az előfizetési összegezen küll bélyeg és csomagolási költségek fejében küll 30 kr. beküllésére külljék.

A t. gyűjtők minden egyszerre beküllött tiz előfizetés után tiszteletpö-dányban részesülnek.

Előfizetési föltételek:

Egész évre 6 ft. — kr.
Félévre 3 ft. — kr.
Negyedévre 1 ft. 50 kr.

Az előfizetési pénzék a „Hazánk s a Külföld” kiadóhivatalának (Barátok-tere 7. sz. a.) bérmentes levelekben küllendők.

Emich Gusztáv,
magy. akad. nyomdász,
a „Hazánk s a Külföld” kiadója.

1177 (1)

A magyar földhitelintézet

sorsolás alá eső 5 1/2 %-os záloglevelei

oly értékpapírok, melyeknek összegei földbirtokra első helyen történt betáblázás által biztosítva, s hivatalos kimutatások szerint két-háromszoros értékű jelzálog által fedezve vannak.

E jelzálogi biztosítékon küll kezesedik még a záloglevelek bizosságaért:

az intézet alapítványi tőkéje, — a tartalék-alap, — a törlesztési alap, kölcsönös jótállása

az intézet valamennyi adósának, kik egyetemesen, egy mindnyájadrt és mindnyája egyért, egész ingó és ingatlan vagyonaikkal kezeskednek a záloglevelek birtokosaiknak az intézet kötelezettségeiért.

A záloglevelek, melyek 3 1/2 év alatt, föl-venkinti nyilvános sorsolás után teljes nevértékük szerint visszafizet-tetnek, 1000, 500 és 100 ftra szólnak, 5 1/2 %-kal kamatoztatnak, s a jelenlegi árfolyam szerint évi 7 %-ot jövedelmeznek, nem számítva bele azon tőke-nyereményt, mely a teljes névszerinti értékben visszaváltás fölytán a vásárlási ár és a nevérték közötti különbözétnél fogva a vevő javára esik.

Minden záloglevél fölévi kamatszelvevényekkel van ellátva, melyek évenként kétszer, és pedig május és november 1-és napján, minden adólevonás nélkül, váitatnak be, s pedig nemcsak Pesten az intézet pénztárnál, hanem minden európai börzeplaczon, valamint azon kereskedő-házak által is, melyek a záloglevelek eladásával foglalkoznak.

A záloglevelek legfőbb rendelet szerint

árvapénzek, alapítványok,

s egyébke biztosítására is fordíthatók, küllönszen pedig alkalmasak

biztos tőke-elhelyezések és az aggrk biztosítására,

miután föltétlen biztosítékok, s most vásárolva,

7% évi jövedelmet és biztos tőkenyereményt

nyújtanak.

Az említett záloglevelek, a napi-árfolyam szerint, kaphatók PESTEN: Malvieux C. J., Wahrman és fia Báron testvérek czímű kereskedő-házaknál; — BECSBEN: M. Schnapper, Johann Ribarz, L. Epstein uraknál; — vidéken: a Magyar biztosító-társaság fölygőnökségeinek legnagyobb részénél; bérmentesítve küllött pénzért azonban posta útján magától az intézettől is megszerezhetők.

PIRNITZER TESTVÉREK

penzváltó- és bizomány-üzlete Pesten, Dorottya-utca 10-ik szám alatt,

foglalkozik:

1. Mindennemű állam- és iparpapírok, sorsjegyek, földtehermentesítési és előbbégi kötvények, záloglevelek, arany- s ezüstpénzmekek, bankjegyek és devisek bevásárlásul s eladásul.
2. Magyar bank- és iparpapírok bevásárlásul s eladásul.
3. Mindennemű értékpapírokat küllössnadással s az előlőgett összeg vagy egyszerre, vagy részletenkint fizethető vissza.
4. Utalványok s hitellevelek kibocsátásul, Európa bármely váltópiacjára, tetszés szerinti létra.
5. Lejáró szelvények és kötelevények beváltásul s kihuzott sorsjegyek leszámitó-lásul.
6. Kiszorolható mindennemű értékpapírok megvizsgálásul.
7. Működési körünkbe vágó minden megbízások elvállásul s azok elintézésul, a pesti, bécsi s küll börzék számára,

Küllönszen előnyések az általunk rendezett

társasjátékok 10 részesre,

melynél a részvevők mindegyike vagy 20 hó alatt havonkénti, vagy 20 hó alatt 1/4 éven-kinti részletben egyenlő ösletet fizet. Az első részlet lefizetése alkalmával a részvevők mindegyikének részletfizetési levelek kézbesítetnek, melyen az illető 10 sorsjegy föl-jegyzve van, s a tagtársak mindegyike tízedrésze mind a 10 sorsjegyre játszik. Az utolsó részlet lefizetése alkalmával a részvevők mindegyikének egy eredeti sorsjegy szölg-dítatik ki. Ezen társasjátékok azon előnyvel kínálóznak, hogy hosszabb idő alatt 10 küllönmű sorsjegyre játszik, s végül az utolsó csekély részlet-összeg lefizetése által egy eredeti sorsjegy birtokába jut. A jelenre nézve ajánljuk következő társasági biztosító-leveleinket:

- A. 10 hitelintézeti sorsjegyre 7 ft. 60 kr. alatt 20 havi részletfizetéssel.
- B. 10 1864-iki 100 fto. sorsj. 5 „ 25 „ 20 havi „
- C. 10 1864-iki 50 fto. sorsj. 2 „ 65 „ 20 havi „
- D. 10 1860-iki 100 fto. sorsj. 5 „ 75 „ 20 havi „
- E. 10 hitelintézeti sorsjegyre 9 „ 75 „ 20 egy negyedévi részletfizetéssel.
- F. 10 1864 iki 100 fto. sorsj. 7 „ 25 „ 20 egy negyedévi „
- G. 10 1864-iki 50 fto. sorsj. 3 „ 65 „ 20 egy negyedévi „
- H. 10 1860-iki 100 fto. sorsj. 8 „ — „ 20 egy negyedévi „
- I. 50 Rudolf-sorsjegyre 3 „ 60 „ 20 havonkénti „
- K. Minden ausztriai sorsjegy 4 „ — „ 25 egy negyedévi „

Az I. alatti társaságban 10 személy 50 küllönré Rudolf-sorsjegyre játszik, azaz: annak 10-ed részére, s az utolsó részlet lefizetése alkalmával a részvevők mindegyike 5 darab eredeti Rudolf-sorsjegyet vesz át.

A K. alatti társaságban 20 személy minden ausztriai sorsjegyre játszik, ehhez járul egy bádeni sorsjegy, 6 1/2 éven át; az utolsó részlet lefizetésekor a sorsjegyek árfolyam szerint eladatnak, s az abból bejött öslet egyaránt felosztatik.

Ezen társaságok bármelyikébe egyeseik is helyéphetnek, anélkül, hogy egyik rész-vevő a másikkal kötődjék.

Ezen társaságoknál s egyáltalában részlet-fizetésekreki eladásoknál, a sorsjegyek a napi árfolyam szerint számítatnak 6% hozzással évenként és 1/2% provizióval. Még arra is bátvak vagyunk a t. cz. közönséget figyelmeltetni, hogy kívánatra küllönmű sorsjegyeket állítunk össze, s azokat résztes szerinti határidőre törtéendő részletfizetésekre áruha becsütjük, melyet küllönszen alakuló magyar sorsjegy-társula-tonak ajánljunk.

Más pénzváltó-házak által — részletfizetési azleteket illetőleg — hirdettelt kombinációk, általunk is eszközöltetnek, s az erre vonatkozó kérde-zéseködre gyors kivitel biztosítatik.

IGÉRVÉNYEK

mindennemű sorsjegyre és minden sorshuzásra, nálunk legutányosb áron kaphatók. Az 1864-iki évi december 1-jén történt 1864-iki sorsjegyek kisorsolásánál a 808-ik sorozat hazutott ki 1-50 számmal, s igérvényekre általunk adatott ki — 2000, 1000, 400 stb. nyeresémmel.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítetnek és azok postai utánvét mellett is eszközöltetnek.

Bizományosoknak részletfizetési leveleink s igérvényeink eladásánál a lehető legnagyobb kedvezmény biztosítatik. 967 (17-52)

Részletes sorshuzási trvek, valamint részletfizetési programok ingyért szolgáltatnak ki.

**

SIGL G., gépgyáros Bécsben,

IX. Bezirk, Eisengasse Nr. 5, ajánlja az általa készített mezőgazdasági gépeit,

ugymint:

Locomobile cséplőgéppel együtt:	
egyszerű tisztító-művel,	kettős tisztító-művel
8 10	8 10 lóerőre
4600 5100	4750 5250 ft. a. é.

Cséplőgépek emelő-eszaval:

2 3 4 6 lóerőre,	kézi-cséplőgépek
270 300 350 400 ft. a. é.	200 ft. a. é.

Vetőgépek:

Garret-féle 13-soros,	Hornsby-féle 13-soros,	Smith-féle szűles szórással
400	500	200 ft. a. é.

Nyitvaálló emelő-eszák:

1 2 3 4 6 lóerőre
250 360 360 450 550 ft. a. é.

Örlő-malmok, tisztító-malmok, kukorica-morzsolók, répacétsző-
gépek, szőgírnyós boronák, szécskavágók stb.
Eredeti angol gépekből saját gyártmányainkkal összehasonlítást végtél
szintén rákérdeztél. A gépek szilárdsága, használhatóságát jótállás biztosított, s különleges
kiváncra a gép itt próbáképpen megvizsgálható.
Részletes ábrák, valamint szerelési és közönségszólókat, valamint munkalátok,
könyvnyomó-gépek stb., és vasöntvény tárgyak elkészítését.
Az imént elősorolt tárgyak személyre való felmérését mindenki kényesen meggyőző-
dhetik arról, miszerint háború megkezdése óta Bécsben a legnagyobb
s tartalomra nézve a legzárkózottabb, s készlet-előmozdításra megkiváló nagy
tőke befektetését felelősen tartom, minél fogva tiszteltelt felkértem mindazokat,
kik előbb idézett géptárgyak kivételével engem megbízni ohajtanának, hogy meg-
rendeléseiket mihamarabb hozzám intézzék, mely által azon helyzetbe jutok, hogy
rendkívüli kívánalmaknak is gyorsan és tökéletesen megfelelek; s nálam vásárolt
és hosszabb használat után megrendelt gépeket a lehető legrövidebb idő alatt ismét
hasznavehetővé teszek.

Ez alkalommal nem hagyhatom érintetlenül, miszerint azon eselgősök, melyek
egy angol cég által a hokraktára ez eddig vállalataim ellen intézett, — csak is
arra alkalmasak, hogy versenyemben jelentősége, s azon fokot, mely önként semmi-
esetre ismét nem lehet — világossá tegye — anélkül, hogy engemet hasonló esak-
kivételre bírhatna, a fennírtott cég ezen eljárására jobb és olcsóbb gépek kiállít-
ásával felelek.

Végül azon biztosítással lépek a nagyérdemű gazdaközönség elé, hogy gyár-
mányaim jósága, szilárdsága, széleskörűsége és munkaképessége felett mindazon
kezeséget átvállalom, mely csak egy tisztas üzemeltetőtől várható, s kérem, legcé-
lonyabb próbamegrendelés által az itt mondottokról szives meggyőződést szerzeim

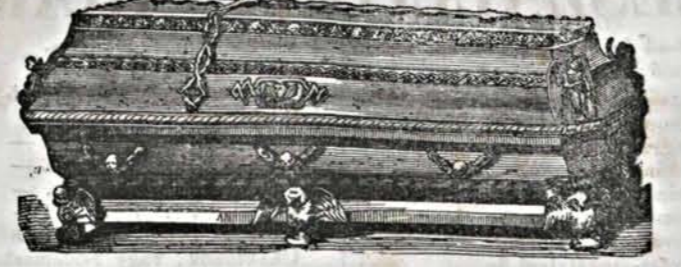
Marhabetegség és marhavész ellen,

mely a forró nyári-időben a szarvasmarhák, sertések s még a lovak közt is nagy mérték-
ben dühög, a KORNEUBURGI MARHAPOR, mint házi-övszer a legnagyobb
sikertel alkalmazható, s valódi minőségben a következő czégek által rendelhető meg:
PESTEN: Török József gyógyszerésznél, király-utca 7. sz., Thalmayer A. és társa,
Halbauer testvérek, Glatz J., — **BUDÁN:** az udvari gyógyszerüzemben, — **Aradon:**
Probst F. J., Tones és Freiberger, — **Brassóban:** Heszheimer és társa, Gyertyánffy és
fia, — **Debreczenben:** Bignio J., Csanak J., — **Deblán:** Braumüller, — **Eperjesen:**
Zsembery J., — **Eszéken:** Desztály J., — **Esztergomban:** Bierbrauer C. J., —
Egerben: Fehégyi J., — **Gyöngyösön:** Kozsánovich, — **Kassán:** Novelly A., —
Kolozsvárt: Wolf, — **Komáromban:** Belloni A., Ziegler és fia, — **Mohácsban:** Kögl,
— **Nagyváradon:** Janky A., — **Nagykanizsán:** Foszhofer és Rosenberg, — **Pan-
csován:** Rauschan és fia, — **Pozsonyban:** Seherz F., Hackenberger testv.,
Waritsch Kovács J., — **Rozsnyón:** Pósch J., — **Sopronban:** Pachhofer L., Müller P.,
Mezey A., — **Székesfehérváron:** Legmann A. L., Kovács P., — **Szegeden:** Aigner, —
Selmeczen: Dimák, Zelenka, — **Szepesvárallyan:** Fest J. B., — **Szolnokon:** Scheffitsk
István, — **Székelyen:** Dietrich A., — **Temesvárt:** Maxer és Sailer A., Babusnik, —
Trencsénben: Kulka és Weisz, — **Vácson:** Bodendorfer, — **Varasdon:** Halter F. és
Kotterba, — **Veszprémben:** Lang J. és Tuszkau M. 1151 (2-9)

VALÓDI PAGLIANO-SYRUP,

Girolamo Pagliano florenczi profeszortól egyenesen idezállítva,
különböző mennyiségben kapható:
a magyarországi főraktárban TÖRÖK JÓZSEF
gyógyszerész urnál Pesten, király-utca 7. szám alatt.
Egy eredeti üvegcse ára 2 ft.
Az ismételtedők igen kedvező engedményben részesülnek.
E szörp tisztítja a vért, eloszlatja a megromlott nedveket, megriktálja és megjavítja
azokat, következképpen mindazok, kik e szörpöt havonként két napon át használják, jó
egészségnek örvendenek. E szörp sok oly betegséget meggyógyít, melynél az orvosi szer-
csékély javulást eszközölt. 1169 (5-12)

Érczkoporsók főraktára

BESCHORNER A. M. és TÁRSA

első k. kizár. szab. gyárától
Pesten, kis-hiduteza, a „vadászúrt“ mellett.
Ezen, minden hitvallásnál használható érczkoporsók eszűszerűbbek, tartósabbak,
szébbek és nem drágábbak a fakoporsóknál; nagy választásban, felüldök számára a
csékély áron 20, 25, 30, 40-50 ft. stb., kaphatók gyermekek számára, 4, 5,
8-20, ft-ért, továbbá gazdagon ékesített dísz-érczkoporsók kettős fedellel lég-
mentesen zárhatók 100, 200-250 ft. darabját ajánl a fennvezett főraktár mind
azoknak, kiknek szomorú kötelességük, drága halottaikat méltó és kegyelet-
módon eltakarítani.
Ezen érczkoporsóknak tartósságuk és olcsóságuk mellett még azon nagy
előnyük van, hogy azoknak használása által a hulláknak oly kellemetlen átáása
egészen mellőztetik, és a koporsó bezárása minden zaj nélkül a legcsendesebb módon
egy kulcscsal történik.
A holtak épített kriptákban eltakarításánál az eddigi fakoporsók éppen nem
célszerűek, mert a temetőben levő épített kripták természetük szerint nedvesek, mi
által a fakoporsók a hullákkal együtt gyorsan rothadásba mennek át; s mi pedig
nem eledja az oly költséges családi kriptáknak. Ennek mellőzése némes más mód,
mint érczkoporsókat választani; azok a hullák átszállításra is nagyon célszerűek,
és ajánljuk szolgálatunkat a hullák átvitelére sírokba kriptákba sat-
A halottak átvitelére taválabb nyilatkozunk ezen érczkoporsók nélkülöz-
hetlenségéről; azok ilyen alkalommal, ha kívánják, legmértesebb elzárható. Egyszer-
mind átvesszük a hullák elszállítását minden irányban.
Mindennemű szemfődelek, koporsópárnák és matrácok, virágok nálunk
a legolcsóbb gyári áron kaphatók.
Megrendelések a vidéki városokban és helységekben történő
halálhírekkel azonnal teljesítettek, és a megrendelt tárgyak a legkö-
zelebbi vasuti vagy gőzhajózási állomásra küldetnek úgy, hogy távirat
utján történt megrendeléséknél a küldemények 30 mérföldnyi távolságra
a temetéshez még jókor érkeznek. 1098 (3-10)

Hitelintézetű sorsjegyek,

melyeknek huzása folyó évi július 1-jén történik,
250,000, 40,000, 20,000, 10,000, 5,000
stb. forint főnyereményekkel, kaphatók készpénzfizetés mellett alulírottak pénz-
váltó-irodájában a bécsi napi árfolyam szerint havonként 6 ft. 50 kr., vagy éne-
gyedekint 8 forint részletfizetéssel, — továbbá:

- IGÉRVÉNYEK.**
- 1 Credit-sorsjegyre (huzás július 1-én) 3 ft. 50 kr.
 - 1 1854-iki 250 fto sorsjegyre (huzás július 1-én) 5 ft. 50 kr.
 - 1 Salm-sorsjegyre (huzás július 15-én) 2 ft. 50 kr.
 - 1 Waldstein-sorsjegyre (huzás július 15-én) 2 ft. — kr.
 - 1 Clary-sorsjegyre (huzás július 30-án) 2 ft. 50 kr.
 - 1 Genois-sorsjegyre (huzás aug. 1-én) 2 ft. 50 kr.
 - 1 1860. 100 fto sorsjegyre (huzás aug. 1-én) 2 ft. 50 kr.
 - 1 1860. 500 fto sorsjegyre (huzás aug. 1-én) 6 ft. 50 kr.
 - 1 Credit- és 1 1860-iki 100 fto igérvény 6 ft. — kr.
 - 5 Credit-igérvény 19 ft., 10 Credit-igérvény csak 36 ft. — kr.
 - 5 1860-iki 100 fto igérvény 12 ft. 50 kr., 10 darab csak 22 ft. — kr.
 - 5 1860-iki 500 fto igérvény 32 ft. 50 kr., 10 darab csak 60 ft. — kr.
- Minden egyes igérvény után 50 kr. bélyegdíj.

Mindennemű sorsjegyre akké előzetetlik, hogy az a teljes
napi brézi árfolyam szerint fizettetik ki, a visszafizetés havon-
kénti részletekben történhet.
MORGENSTERN A. és TÁRSA.
Pénzváltó-iroda Pesten, nagy-hiduteza 9-ik sz. a.
Levélbeli megrendelések gyorsan teljesítetnek, s egy, az 1865-ik évre
érvényes sorsbizást tervezet ingyért szolgáltat ki. 1181 (2-0)

Mi a nők legfőbb disze?

Készségenkívül a szép, tiszta arcz. Kikötöl a természet e dísz megtagáda, semmivel se
szereshetik meg oly könnyen, mint a
LILIAÉE PARISIENNE
szépitő-szer használata által. Ezen szer rövid idő alatt a bőrt nemcsak szeplőtől, máj-
foltoktól stb. megtisztítja, hanem az arcnak fiatal frissiséget, elvességet és élénk
rugalmasságot is kölcsönöz. — Angol- és Franciaország legmagasabb köreiben köz-
használtatva lett, s nevezetesen az arcnak az a bámulatos frissisége, tisztasága, mely
Angolországban az idegent meglepi, igen sok esetben a Liliaée Parisienne használá-
tának köszönhető.
Egy tégely, mely 8-10 hetig is eltart, elegendő a legszebb és legtisztább arczbőr
előhozására.
Egy tégely ára használati utasítással 3 ft. Pakolásért 20 kr.
Főrhely Pesten: Pórfi Ferencznel,
váci-utca, „arany gyűrűhez“, hová kéretnek a kereskedő urak inténi megrendeléseiket.
Rakhelyek Pesten: Luff M., Vértesszi S. illatszerek-kereskedések, — Thalmayer A.,
és társa, — Molnár J. váci-utca 20-ik szám alatt. 975 (7-12)

Tisztelt gazdaközönségünkhöz!

Előfizetési felhívás

Falusi Gazda

földmívelés, kertipar és gazdaság közlönye,
második félévi folyamára.

Minden héten kettős iv!
Félévi előfizetés postán csak 3 forint.

Midőn az alig múlt évnegyedben a „Falusi Gazda“ szerkesztőségét átvettük,
szándékunk volt hazánk földirtokos osztályának egy oly ismeretterjesztő köz-
hasznú közlönnnyel szolgálni, mely a mező gazda igényeinek és érdekeinek minden
tekintetben megfeleljen; — hogy mennyiben közelebb kerüljünk meg kitűzött feladatunkat, és
mennyiben feleltünk meg hivatásunknak, azt megítéli t. olvasó közönségünk bölcs belá-
tására bízunk.

A „Falusi Gazda“ nak, hogy nevének és hivatásának megfeleljen, — tökéletes
átalakítása volt szükséges, s mi e tekintetben t. olvasó közönségünk igényeire és
kívánalmához alkalmaztuk magunkat; s örömmel mondhatjuk, hogy e részben
nem csalatkoztunk, mert azon részvetben, melylyel szakkalunk irányát t. gazda-
közönségünk fogadta, s azaziradalom ismert tekintélyű szives közreműködésben
csalhatatlan ismerveit látjuk annak, hogy czél nem tévesztettünk.

A „Falusi Gazda“ irányta tehát ezentúlra is ugyanaz marad, s mint a jó és hasz-
nos ismeretek terjesztője fog gazda-közönségünknek vezérül szolgálni; s ez azon
irány, mely felé halad, s melyet következetesen szem előtt tartani, kitűzött czélunk
feladatunk leend.

S hábr részünkről szemleli és anyagi áldozattal is kénytelenítettünk megküzdni,
azon öntudat, hogy nemzeti jólétünk előmozdításra bár mily esékly arányban is közre-
működhetünk, eléggé megjutalmazza fáradozásainkat.
Kelt Pesten, június havában 1865.

Heckenast Gusztáv, kiadó-tulajdonos.
Dr. Farkas Mihály, földirtokos, a „F. G.“ szerkesztője.

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

A „Falusi Gazda“ postán küldve vagy Buda-Pesten házhoz hordatva.
Félévre (július—december) 3 ft. — kr.
Egy negyedévre (július—szeptember) 1 ft. 50 „

Tiz előfizetett példányra gyűjtőinknek egy tisztelet-
pénnyel szolgálunk. — A pénzes leveleket bérmentve kérjük be-
küldeni.

A Falusi Gazda kiadó-hivatala.
(Pest, egyetem-utca 4. sz.)

Előfizetési felhívás

KÉPES UJSAG

magyar néplapra,

mely havonként kétszer, érdekes s tanulságos tartalommal, a szövegbe
közbevetett csinos képekkel jelenik meg.
Főmunkatárs: **ISTVÁN BÁCSI.** Felelős szerkesztő: **Dr. KISS (Hméri) ISTVÁN.**

A magyar nép mulatva oktató barátja, a „KEPES UJSÁG“, három évnegyede-
des fenállása után megszilárdulva s becsében emelkedve folytatja pályáját. A vállalat
előreteljesedésként s korszerűségéről, a legilletékesek egyének elismeréssel nyilatkoznak s
a lap szelleméről eléggé tanuskodnak a nevek, a vállalat élén állanak. Ugyanazért
egész bizalommal ajánljuk a „Képes Ujság“-ot általában a lapjártató magyar közönségnek,
leginkább pedig a telkes néparatóknak — a ft. s. t. ez. lelkész, tanító, jegyző s közsé-
előjűk árának, — hogy e lapok főleg a nép közt, melynek kiválólag szánva van, nagy-
becsű befolyással terjesztési sziveskedjenek. A lap rendkívül olcsó s így azt a
szegényebb soranak is, dacára a mostani pénzhiánynak, könnyen megszerezhetik.

Előzetetlik a július—decemberi félévre 1 ftal, vagy az ezévi július 1-étől a
jövő évi július 1-éig terjedő egész évre 2 ftal o. é. Midőn oly esékly áron jó olva-
mányra lehet szert tenni, ugy hisszük, a t. magyar olvasóközönség a kindokozó kedvező
alkalmat felhasználja s a „Képes Ujság“ tömeges pártolásával magának e lapnak foly-
tonos emelkedését — ugy a szellemi részt, mint a külkiállításit illetőleg — elősegítend.

Az előfizetési pénzek — az előfizető nevének, lakhelyének s az utolsó postá-
nak pontos följegyzése mellett — a „Képes Ujság“ kiadóhivatalához Pestre (egyetem-
utca, 4-dik szám) intézendők.
Pest, 1865. évi június 14-én.

A „Képes Ujság“ kiadó-hivatala.

Nagyigmándi szénsavas keserviz-forrássó

és abból készült **PEZSGÓ-POROK** (magyar Seidlitz-porok).

A nagyigmándi szénsavas keserviz, mely oldó s kiürítő sós
részeinek dúságtát, azok hatását mérséklő és emészthetőséget előmoz-
dító szénsav tartalma által koronázza, midtán a legherebb s legelőjeredtebb külföldi
keservizeket helyettesíti, s azok behozataltát hazánkba felelőssé teszi. — E vizek s
az abból készített sónak általában beismert jótékony hatása, ugy azon elterjedés, melynek
azok már eddig örvendenek, ösztönöztek engem, miszerint ezen gyógyhatású szereknek
közönséges használatát mindinkább elősegítem. — E törekvésemet azáltal hiszem elvé-
hetni, hogy én a nevezett sóból pezsgó-porokat is készítek, melyek a gyógyforrás alkát-
részeit magukban tartalmazzák, és hatásukra nézve a világszerte ismert Seidlitz-porokkal
egyenlők.

Egy 25 háromszegelyes üveget tartalmazó idei töltésű ládavid, gyógyjavalattal
ellátva 6 ft. 25 kr. — Egy skatula (12 pár) pezsgó-por használati utasítással 1 ft. 20 kr.
— Egy font gyógyó faszelencében 2 ft 50 kr.
Készpénz-fizetés vagy utánvételt mellett nagyobb megrendeléseknél jutna, ossabb
ár szabatik.

- Megrendelhetni Rév-Komáromban alulírottal,
Aradon: Habereger G., Walter és Weisz, — **N. Bányán:** Sziklay Antal gyógyszer., — **N. Bányán:** Papp Simon gyógyszer., — **N. Beeskerek:** Kellner Ede gyógyszer., — **BUDÁN:** Kellner Ede gyógyszer., — **N. Igmandon:** Pachi Sándor, — **N. Lakon:** Lenhard Ja-
kabh gyógyszer., — **N. Diószegen:** Kovács József
gyógysz., — **Bécsben:** Rök Gusztáv á-
ványvizek főraktárban „zum grauen Igel“
Widprelmarkt Nr. 6, — **Csákvár:** Lukács
Gyula gyógyszer., — **Csuzon:** Jevovics Sán-
dor gyógyszer., — **Csonán:** Klábel Ferdi-
nánd, — **Debreczen:** Csanak József, Zicher-
mann Hermann, — **Eger:** Vaszelyi János
gyógysz., — **Bayath József,** — **Esztergom:**
Eincinger János, Brenner J., — **Eszéken:**
Reisser és Schwarz, Richter Ignác, Hollup
Mihály, Lajpözsig János, — **B. Füreden:**
Eller Gyula gysz., — **Gyöngyös:** Pásztor
Lajos gyógyszer., — **Győr:** Kautz Ignác
gyógysz., — **Lenner Ferencz,** Micheller Antal,
Preitenhöffer, Deák Viktor, — **Jolsván:**
Maletter Albert, gyógyszer., — **Kolozsvárt**
(Erdély): Wolf János gysz., — **Közel József**
gyógysz., — **Keskenyemen:** Magy J., Papp
Mihály, — **Kis-Czel:** Mizoray Ferencz
gyógysz., — **Léván:** Bolesman Ede gyógyszer.,
— **Mező-Berény:** Nárcisz János gyógyszer.,
— **Mooron:** Netter Ignác, Gansl Fülöp,
— **Miskolczon:** Csáthy Szabó István gysz.,
— **dr. Szabó Gyula** gyógyszer., — **Mosony:**
Troján József gysz., — **Mohács:** Deutsch
Sándor, Bodendorfer József, — **M. Óvár:**
Sziklay Antal gyógyszer., — **N. Bányán:**
Papp Simon gyógyszer., — **N. Beeskerek:**
Kellner Ede gyógyszer., — **N. Igmandon:**
Pachi Sándor, — **N. Lakon:** Lenhard Ja-
kabh gyógyszer., — **N. Diószegen:** Kovács József
gyógysz., — **N. Várad:** Bakats József,
Pozsony: Pisztorj Bódog gyógyszer., Labán
Károly, — **Pécsen:** B. Herczog, — **Papán:**
Tschoppen Eduárd, — **PESTEN:** Jevovics
Mihály gysz., — **Stapa György,** Kochmeister
Frigysz, Vágh Lajos, Edeksuthy L., Tanner
János, Prückler Ignác, Morán János, Reiss
Márkus, Morgenstern Isidor, Jakab Miklós,
Weisz Flórián, Cserip Károly, Gyarmathy
G., Ebenfubrer V., Spuller Ferencz, Luko-
vics József, — **Pétevárad:** Lang Mátyás,
— **Reszow** (Galicia): Schaitter J. és
társa, — **S. Alja-Ujhely:** Teich Zsigmond,
— **Sz. Fehervár:** Say Rezső és Wimmer
Adolf gysz., — **Szeghalom:** Kiss Ferencz
gyógysz., — **Szolnokon:** Scheffitsk István gysz.,
— **Szerdahely:** Ehrenreiter, — **Sarköz-
Ujlak:** Jász Lajos, Ignác gyógyszer., — **Szeged:**
Schwarz Móricz, Lauevits G., — **Tabon:**
Krehs Vilmos gyógyszer., — **Tatabán:** Szett
Antal gyógyszer., Nirtit Ferencz gyógyszer.,
— **Temesvár:** Babuscnik Ágost, — **Wer-
schetz:** Blum József, — **Vác:** Bodendor-
fer József, — **Zólyom:** Thomka Lajos
gyógysz. 1188 (5-12)

Schmidthauer Antal,
gyógyszerész a „Megváltóhoz“ Komáromban.

Már csak rövid ideig tart

az abahagyott gróf HARRACH-féle janowitzi, morvaországi és
starkenbachi csehországi vászongyárból való
vásznak, asztalneműk és zsebkendők
végképeni eladása,

uj árleszállítás mellett, 35-40% elengedéssel.
A vászon valódiságaért s hibátlanságaért és igazi
mértékért kezeskedik.

- 1 vég 30 rőfös vászon ára most csak 9 1/2, 12, 14, 16, 17-19 forint.
- 1 vég 42 rőfös vászon ára most csak 16, 18, 20, 22-25 forint a legfinomabb.
- 1 tucat fehér vászon- és zörna-batiztkendő ára, most csak 1 ft 90 k., 3, 4, 6, 8,
10-12 ft. a legfinomabb.
- Törülköző-kendő, szines vászonkendő, asztalkendő tucatja — 1 asztalkészlet
(1 abrosz 6 asztalkendővel) csak 6, 8-18 ft.
- Továbbá a mi híres vászon-készítményünk, mely Magyarországon legjobb és ha-
misitlannak van elismerve, s a fúraságok és a papáság által annyira kedvelt
50 és 54 rőfös (kézi fonatú) vászon ára csak 25, 30, 35, 40, 50-60 ft.; az ugy-
nevezett batizt-szövetek ára csak 65, 75-90 ft., melyekből ezelőtt egy vég
ára 150 ft volt.
- Orosz-vászon nyári öltönyökre (két és három nyüstös) legjelebb minőségű 35, 40-
50 kr. a legnehezebb.
- Levélbeli megbízásokat, melyeket az igazgatóság a pénz előleges beklődése
vagy postai utánvét mellett a leglelküsemertesebben teljesít és bármely
vidékre elküld, — kéri ékért címezni: 1055 (12-12)

„An den Leinenwaaren-Ausverkauf, Freuung, Bank-
Bazar, neben dem gräflich Harrach'schen Palais
in Wien.

A PATKÁNYOK ÉS EGEREK

biztos és gyors kiirtása
egy csész. kir. kizár. szabadalm. irtószere által. — Gyertya-alakban 1 darab ára 50 kr

Valódi minőségben kapható:
PESTEN: Török József gyógyszerész urnál, király-utca 7-ik sz. a.,
továbbá:
Csáktornyan: Káráz A. — **Keszthelyen:** Wünsch F., — **Kolozsvárt:** Wolf J. —
Pozsonyban: Scherz Fülöp. — **Sopronban:** Pachhofer, — **Varasdon:** Halter D. F., —
Véröczén: Bász J. K. uraknál. 1150 (4-12)

A marhavész s marhabetegségek ellen mint óvszer ajánlatik a

KORNEUBURGI MARHAPOR

lovak, szarvasmarhák és juhok számára,

az ausztriai császárság, Porosz- és Szász-királyságok által engedélyezve, kitétvén a londoni 1862-iki, párisi, müncheni és bécsi érmeikkel, ő felsége az angol királynő, valamint ő felsége a porosz király főudvarmesterei hivatala részéről a készítő irányában történt leghízelgőbb elismerési iratok szerint — a legkitünőbb eredménnyel használtatik, s hathatósan bizonyulván be különösen:

Lovaknál: mirigyos és torokfájalmak esteiben s belgocsa ellen, s különösen hogy a lovak jó testben, teljes erőben a vidámságban fenntartassanak.
Juhoknál: a méjméltely eltávolítására, a rothadás s az altest minden fájalmáinál, hol tél-lenség szorgál alapul.

Szarvasmarhákánál: a vérféjésnél, a tehenek feltűnésénél, a keves vagy rossz tej-adásánál, melynek minősége a marhapor használata által szembetűnőleg megjavul, — tudósíjalmaknál, a borjúság alatt annak használata megmérhetlen előnnyel jár, gyenge borjúknak beadván, azok szemléltomást gyarapodnak.

Továbbá:

Virágglyanta (Blüthenharz)

a házi-állatok terméketlensége ellen.

Valódi minőségben kapható:

Pesten: Török J. gyógyszerárban, király-utca 7-ik szám alatt, — Thalmyer és társa, — Halbauer testvérek, — Glatz I. F. — BUDAŊ: az udvari gyógyszerárban. 1149 (2-3)

Végképeni eladása

egy nagy halmaz valódi rumburgi és hollandi vásznak, rumburgi asztalneműk, törülközők, színes kanavászok és 2500 tucat a legszebb vászon- és batiz-zsebkendőknek a vászonárak valódisága s teljes mértékű biztosítása mellett — e tárgyak sürgetett eladása tekintetéből

a becs-árak felényi árán.

Levélbeli megrendelések a pénzüsszeg beküldése vagy postai utánvét mellett a lehető leggyorsabban s a leglelkiméretesen eszközöltetnek, — s kívánatra mustrák is küldetnek. A leveleket kérjük e cím alatt küldeni:

„S. Meth, Rothenthurmstrasse Nr. 29 in Wien.“

- 1 vég mángolatlan vászon, becsár 12 ft., most csak 6 ft. 50 kr.
- 1 vég 30 rőfös jőféle fehér fonalvászon, becsár 18 ft., most csak 9 ft. 50 kr.
- 1 vég 30 rőfös kitünő szíleziál vászon, becsár 20 ft., most csak 10 ft. 50 kr.
- 1 vég 30 rőfös mángolatlan kreaszvászon, becsár 22 ft., most csak 11 ft.
- 1 vég 30 rőfös rumburgi vászon, becsár 24—40 ft., most csak 12—20 ft.
- 1 vég 38 rőfös hollandi czernavászon, becsár 28 ft., most csak 14 ft.
- 1 vég 40 rőfös rumburgi czernavászon, becsár 32—40 ft., most csak 16—20 ft.
- 1 vég különösen jó rumburgi vászon 6 inghez, becsár 28 ft., most csak 14 ft.
- 1 vég kitünő rumburgi vászon 8 inghez, becsár 30 ft., most csak 15 ft.
- 1 vég 50 rőfös hollandi vagy irlandi vászon, becsár 40—60 ft., most csak 20—30 ft.
- 1 vég 50 rőfös kitünő jó kézfóntatvászon, becsár 50 ft., most csak 25 ft.
- 1 vég 54 rőfös legkitünőbb rumburgi vászon ára most csak 23, 26, 28, 30, 35, 40, 45 50—60 ftig a legfinomabbak.
- 1 vég 30 rőfös legjobb rumburgi gyébeli kanavászok, becsár 15—20 ft., most csak 7—10 ftig. A legfinomabb s legjobb 3—4 nyüstös oroszvászon nyári iltönyökre urak számára, rőfe: 30, 35, 40, 45 krjával.
- 1 tucat kisebbszű fehér vászon zsebkendő, becsár 2 ft. 40 kr., most csak 1 ft. 20 kr.
- 1 tucat jőféle fehér vászon zsebkendő, becsár 5 ft., most csak 2 ft. 50 kr.
- 1 tucat jőféle rumburgi vászon zsebkendő, becsár 8 ft., most csak 4 ft.
- 1 tucat legfinomabb fehér és színes rumburgi vászon zsebkendő, becsár 12 ft., most csak 6 ft.
- 1 tucat francia batiz-zsebkendő ára most csak 4, 5, 6, 7—8 ftig a legfinomabbak.
- 1 darab pamut-abrosz, becsár 1 ft., most csak 50 kr.
- 1 asztalteríték 6 személyre, azaz: 1 abrosz és 6 db. horzálló asztalkendő ára most csak 5, 6, 7—8 ftig a legfinomabbak.
- 1 asztalteríték 12 személyre, azaz: 1 abrosz és 12 db. asztalkendő ára most csak 10, 12, 14—16 forintig a legfinomabbak.
- 1 tucat jőféle cseléd- vagy konyhakendő ára most csak 2 ft. 50 kr.
- 1 tucat damasz törülköző-kendő vagy damasz asztalkendő ára most csak 5, 6, 7—8 ftig a legfinomabbak.
- 3000 db. a legszebb rumburgi vászon-ingek férfiak és nők számára — hogy azok minél gyorsabban eladhatassanak, 3, 4—5 ftjával a legfinomabbak — áruba bocsátattak.
- Férfiingek megrendelésénél a nyakbőség pontos mértéke kérietik. 1179 (2-6)

Kiadó-tulajdonos Heckenast Gusztáv. — Nyomatott sajtó nyomdájában Pesten, 1865 (egyetem-utca 4-ik szám alatt).

KÁNYA JÓZSEF

(előbb Böhm és Kánya) Pesten, József-tér 10-ik sz. a., ajánlja

minden évszakra dúsan ellátott legujabb bel- és külföldi **női-divatáru raktárát.** 1168 (5-0)

Régi pénzeket

és mindennemű régiséget, drágakövet, gyöngyöt, színeskővet, aranyat, ezüstöt, ásványokat vesz és cserél a legmagasb áron. 1170 (2-2)

Régiségek és természetiek irodája,

Dorotya-utca 11-ik sz. a. Pesten, a Lloydnak átellenében, hol egy nagy választékú raktár mindennemű régiségek, régi pénzek, gombok, óvek és mentekötőköl a legolcsóbb áron, ugyancsak egy nagy raktár ásványok, lepkek, bogarak, madarborók, tojások, ővegyszemek is található.

Mindenféle takarópapíros (Makulatur)

kapható Pesten, egyetem-utca 4-ik sz.

Ujjonnan javított

MOSÓGÉP,

használható fehér ruhák és más egyéb ruhafélék mosására.

Ezen, horganylemezből készített gép minden az eddig léteztettek jóval felülmúlja; a gépkönbén használtatik, s egy mosónál minden erőmegfeszítés nélkül háromszorta tovább halad a ruhamosásban; a szappan megtakarítása s munkaidő rövidsége feltűnőleg tetemes, a kézben egymásra dörzsölés egészen feleslegesé válik, s így ezen gép, ruhamosásra bizony a legjobb s legcélszerűbbnek mondható.

Egy gép ára 1 forint 20 krajczár. Pakolás- és postai feladással együtt 30 krajczárral több. — Kereskedőknek illő üzleti százalékok engedtetik. Használati utasítás minden darabhoz adatik.

Kapható:

LÁZÁR MINÁLY

bádogos-mesternél Pesten, kecskeméti-utca 7-ik sz. alatt. 1184 (1-3)

Sorsjegyek részletfizetésre:

1 Credit-sorsjegy 8, 10, 12 ft., — 1 Gózhajózási sorsjegy 6, 8, 10 ft., — 1 Salm-sorsjegy 2 1/2, 3 ft., — 1 Clary-sorsjegy 2 1/2, 3 ft., — 1 Waldstein-sorsjegy 2, 3 ft. (Havonként vagy évenyedenkénti fizetéssel.)

A részletek mennyisége, a sorsjegyek mindenholi árfolyamával változik, s már az első részlet befizetésével az illető tulajdonos a reáeső netaláni nyereménynek okvetlen birtokába jut.

Társjátékok: 10 Credit-sorsjegyre 20 évenyedes részletben 10 ft. 10 1860-i sorsjegyre 20 " " " 8 ft. 10 1864-i 100 fős sorsj. 25 " " " 6 ft. 20 1864-i 50 fős sorsj. 25 " " " 3 ft.

25 évenyedes részletfizetéssel 4 ftjával.

Hogy ha valaki a társaságba belépni akar, az a többi részvevővel mit se törődjön, s a részletfizetésén kívül csak a törvényszabta bélyegdíj befizetésére köteleztetik.

Igérvények (Promessen) Credit, huzás július 1-én, 3 ft. 50 kr., Gózhajózási, július 1-én, 4 ft. — kr., 1854-iki, július 1-én, 6 ft. — kr., Salm, július 15-én, 2 ft. 50 kr., Clary, július 30-án, 2 ft. 50 kr., Waldstein, július 15-én, 2 ft. — kr., és 50 kr. bélyegdíj.

10 darab sorsjegy vételénél 10% engedményeztetik. 1080(10-0)

Gyors és szilárd szolgálat biztosítása mellett. **HERZBERG A.** Bank- és pénzváltó-utca Pesten, Dorotya-utca, házengézség 3. sz. Vidéki megrendelések a leglelkiméretesen eszközöltetnek.

Pest, július 2-án 1865.

Előfizetési feltételek 1865-dik évre: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft. Csupán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. Félévre 3 ft. — Csupán Politikai Ujdonságok: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokat illetőleg, 1863. november 1-től kezdve: Egy, négyezer haszított petit sor ára, vagy annak helye egyszeri ígatásnál 10 krba; háromsor- vagy többesori ígatásnál csak 7 krba számítatik. — Külföldre névbe kiadó-hivataltunk számára hirdeményeket előfogad, Hamburg és Altonában: Hansennek és Vogler. — M. Frankfurban Otto Mollien és Jaeger könyvkereskedése; Bécsben: Oppelk Alajos. — és Pesten: a kertész-gazdászati ügynökség is. József-tér, 14. sz. a. Bélyeg-díj, külön minden ígatás után 30 ukr.

Hegedüs Sámuel.

(1781—1844)

A testvérháza ujabbkori egyik jeles tudósának, nagy hitszónokának, s az emberiség és haza jölleért hiven küzdött férfának életpályájával és arcképével ismertetjük meg ma e lapok szives olvasóit.

Hegedüs Sámuel Uj-Tordán, 1781. aug. 26-án született. Édes atyját, ki ügyvéd volt, husz éves korában, még mint tanuló ifju elvesztvén, tábornok b. Szentkereszti Andrában második s kiképzésére jótékonyan ható atyát nyert.

Tanulását a nagy-enyedi ref. főiskolában kezdette 1790-ben szeptember elején, s a kilencz alsóbb osztályt végezve, 1799-ben deák lett, s a felsőbb tudományokat hat évig dícséretesen s magát kitüntetve hallgatta, főkép a mathesis és költészet iránt nagy kedvet és vonzódást tanusított. 1805-ben a poetikai osztályban köztanító lett, a következő 1806-dik évben pedig bucsut vett az iskolától. Egy pártfogója tanácsa után katonai pályára készült s a bécsi hadmérnöki tanintézetbe akart menni, e szándékát azonban megváltoztatva, papi hivatalra szánta magát, s 1807-ben nagy-enyedi pappnak megválasztván, tanulása öregbítése és teljesebb kiképzés végett Németországba, a göttingai egyetembe ment, hol egy évet töltött, s a többek közt a történeti és politikai tudományokban a híres Schläzer előadásait hallgatta.

Hazájába visszatérvén, 1808-ban papi hivatalába beállott, s különösen szép és kellemes előadása, szivereható s az érzéseket megindítani tudó ékesszólása által közkedvességet nyert, s lehet mondani, hogy valóban a nép szónoka és papja volt. — 1809-ben nőül vette az akkori erdélyi ref. püspök Abacs János leányát.

1810 tavaszán a kolozsvári népes reform. egyház választotta papjává, s e hivatalába még ez év pünkösöd másodnapján beközszöntött. Szép hire, melyet mint közkedvességi

lelkész már Nagy-Enyeden kivivott magának, Erdély fővárosában, az ottani első rangu egyházban alkalmaztatásával még inkább, országszerte elterjedt, s ott csakhamar minden osztálynak kedvenczvé vált.

De nemcsak mint pap, ugy is mint ember, szelid, nemes, mésoakat megbecsülő jellemével közkedvességet, becsület és szeretetet érdemelt ki. Hegedüs a szó teljes értelmében jó ember, valódi emberbarát volt.

1812 májusában Herepei János, a kolozsvári főiskolában a — theologia tanára

lommal magyar beszédet mondott, melynek tárgya volt: a theologia minő főhelyet foglal el az ifúság mívelődését előmozdító tudományok között. Hegedüs emelkedett gondolatokkal teljes, az értelemez és szivhez egyaránt szóló beszéde, melyben az egyes tudományokat jól talált és hű jellemvonásokban rajzolta, s a theológiának kitünő fontosságát adta elő, közfigyelmet és érdekltséget költött fel, s nyomtatásban is megjelent.

Itt megemlítettök tartjuk a kolozsvári ref. főiskola azon érdemét, hogy abban már a mult század vége felé néhány tudomány magyar nyelven tanítását megkezdették. Így pl. id. Szilágyi Ferencz (1797. lett tanár) a világtörténetet, Herepei János a keresztyén egyház történetét, Méhes Sámuel 1809 után az anthropológiát magyarul adták elő, ugyszólvá kivételesen, miután az általános és minden iskolára nézve akkor fennálló szabály szerint a tudományokat a felsőbb osztályokban mind latin nyelven kellett tanítani. Hegedüs e már előtte adott példákat követte, s ő már az összes theologiai tudományokat magyarul adta elő.

Hegedüs Sámuel (egykorú kórajz után).

Hegedüs, mint fölvilágosított theologus, főkép a hittan tanításában, a protestáns szabadságot, a vallástudomány körében is haladást sürgető kívánataival és az egyházi taníránt tartozó tisztelettel okosan összekapcsolni és mérsékelni tudta, hogy se az időtől el ne maradjon, se az éretlen újításokkal kapással botrányt ne okozzon. Mindenekfelett igen nagy szolgálatot tett az egyháznak az által, hogy a papi növendékeket az újabb egyházszónoklati mo-

doban, ugy a beszédek készítése, mint előadására nézve, oktatta, s e téren annál nagyobb hatást tudott előidézni, mert a szó és beszéd nagy mértékben hatalmában állottak. Hegedüs theologiai tanársága csak két évig tartott. Herepei Adámnak 1814-tavaszaán történt halálával, a történeti és polití-